Darbo Žmonių Dienraštis
Kaina $6.00 Metams
Užsieniuose $8.00
Brooklyne $6.50
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

V

KRISLAI

Įvyko, Kas Buvo Numatyta.
Gudrūs Tie Ponai Lenkai.
Jie Nori Engti Lietuvius ir Tiek!
Laiškutis su $5 Laisvės Bylai Laimėti.
Ketvirtadienį ir Sekmadienį.
Rašo **R. MIZARA**

Pereito ketvirtadienio Laisvės editoriale mes, pacitavę iš Maskvos Pravdos įvedamojo apie lenkų emigracinės vyriausybės elgseną, rašėme: "...**turės buti vienas iš dviejų: arba p. Sikorskio vyriausybė turės persiorganizuoti arba tarp jos ir Tarybų Sąjungos vyriausybės nutruks visoki ryšiai.**"

Deja, Sikorskio vyriausybė nepersiorganizavo. Ji tebevarė pragaištingąjį Jungtinėms Tautoms darbą. Tarybų vyriausybė buvo priversta nutraukti su ja visokius ryšius.

Šis incidentas, be abejo, nėra malonus, bet jis, atrodo, buvo neišvengiamas. Kuri gi kita valstybė galėtų toleruoti tokius žygius, kokius pastaruoju laiku darė p. Sikorskio vyriausybė?

Lenkų ponai norėjo gudrybėmis pasiekti naujų teritorijų. Jie manė, jog, gelbėdami Hitleriui, jie nugąsdins Tarybų Sąjungą ir privers ją pasakyti: Gerai, ponai, po karo jūs ir vėl pasiimsite dalį Ukrainos, dalį Baltarusijos, dalį Lietuvos, su josios sostine Vilniumi. Ne jums tie kraštai priklauso, bet tik jūs dabar tylėkite, tai ir mes nieko nesakysime, —jūs galėsite ir vėl juos valdyti ir išnaudoti, — ukrainiečius, baltarusius ir lietuvius engti, kaip darėte prieš 1939 metus.

Jei taip Maskva būtų pasakiusi, tai p. Sikorskio vyriausybė, veikiausiai, būtų "tylėjusi ir Dievą mylėjusi." Tačiau išėjo atžagariai. Dideliais imperialistiniais apetitais lenkams ponams Tarybų Sąjunga pasakė: **Nei nebandykite, jūs savo tikslo nepasieksite. Šis karas yra žmonių karas ir tokios Lenkijos, kokios jūs laukiate, po karo negalės būti,—bus Lenkija, bet ji bus lenkų ir lenkams.**

Reikia pasakyti, kad **Molotovo nota užduoda per nosį ir tiems lietuviškiems elementams, kurie pastaruoju laiku su lenkais visokias derybas vedė ir jiems Vilnių žadėjo.**

Molotovas ir jiems pasako: **Vilnius ir Vilnija priklauso Lietuvai ir Lietuvai priklausys!**

Molotovo nota, netiesiogiai, įspėja ir visokias kitokias grupes, panašias lenkų grupei Londone.

Mums rodosi, sykį ant visados lenkai turėtų išmesti iš galvos imperijalistines svajones. Jie turėtų sudaryti vyriausybę, panašią Čechoslovakijos vyriausybei, vadovaujamai prez. Benešo. Tas eitų naudon pačiai Lenkijai. Tas eitų plotan visom Jungtinėm Tautom.

Vienas geras laisvietis (iš New Jersey valstijos) rašo:

"Labai nejauku buvo skaityti Laisvės valdybos pranešimą, kad dienraštis traukiamas teisman. Prisiunčiu $5 auką apsigynimui. Neskelbkite mano pavardės..."

Nuoširdi padėka, drauge, už auką!

Šiandien, bal. 29 d., Hollywoodo teatre, New Yorke, prasidės rodymas garsiosios filmos: "Mission to Moscow."

Na, o sekmadienį, gegužės 2 d., viso Didžiojo Niūjorko ir apylinkės darbo žmonės žygiuos į Yankee Stadiumą,, — tą milžinišką sueigą Gegužės Pirmajai minėti.

Visi lietuviai raginami dalyvauti ten. Matysite, ko nesate matę, girdėsite, ko nesate girdėję!

No. 101 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telephone: STagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., Ketvirtadienis, Balandžio-April 29, 1943 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXXIII. Dienraščio XXV

AMERIKIEČIAI IR ANGLAI TIK 21 MYLIA NUO TUNISO

Užginčija, Kad Naciai Nuskandinę Amerikos Lėktuvlaivį

Washington. — Jungtinių Valstijų laivyno departmentas griežtai užginčijo nacių pagyrą, būk jie paskutiniu laiku nuskandinę Amerikos lėktuvlaivį Rangerį Atlanto Vandenyne: "Tuo tarpu priešai nenuskandino ir nesužalojo jokio Jungtinių Valstijų lėktuvlaivio jokiame vandenyne."

Prez. Rooseveltas Gal Turės Perimt Kasyklas Į Valdžios Žinybą

Washington, bal. 28. — Jeigu pasirodys niekaip kitaip negalima sulaikyt minkštųjų angliakasyklų mainierių nuo streiko, tai prezidentas Rooseveltas turėsiąs laikinai pervest kasyklas į armijos žinybą, kad angliakasiai galėtų kariuomenės sargyboje dirbti, o tuo tarpu valdžia stengsis išspręst ginčijamus klausimus tarp kompanijų ir Mainierių Unijos.

Gal būtų tuojau šaukiami armijon tie jauni mainieriai, kuriem buvo atidėtas kareiviavimas, kaipo būtinosios pramonės darbininkams, jeigu valdžiai perėmus angliakasyklas į savo žinybą, jie vis tiek neitų darban, kaip neoficialiai pranešama iš Washingtono.

Raudonoji Armija Ruošiama Ofensyvui Prieš Hitlerininkus

Maskva, bal. 28. — Raudonoji Armija turi pasiruošt naujoms, didžioms ofensyvo atakoms prieš vokiečius, — rašo Izviestija, Sovietų vyriausybės organas.

Talkininkai Sudaužė Japonų Radijo Stotį

Australija. — Generolo MacArthuro lakūnai pavojingai sužalojo vieną japonų laivą 4,000 tonų ir sudaužė priešų radijo stotį Gasmatoj, New Britain saloje.

Lėktuvų Nelaimės

Oakland, Calif. — Sudužus amerikiniam laivyno transporto lėktuvui į kalną, aštuoni asmenys žuvo, o kiti du tapo pavojingai sužeisti.

Mussolinis perorganizavo visą fašistų partiją, sako Berlyno radijas.

Talkininkai per savaitę numetė 2,000,000 svarų bombų į fašistus Tunisijos srityj.

Lewis Paskelbė 450,000 Mainierių Streiką nuo Penktadienio Vidunakčio

Washington, bal. 28. — Valdiška Karinių Darbų Taryba ir darbo departmentas svarsto, kokiais būdais galima būtų sulaikyti gręsiantį streiką 450 tūkstančių mainierių, dirbančių minkštose angliakasyklose. Gatavos anglies užtektų tik dviem savaitėm, o paskui dėl mainierių streiko turėtų sustot darbai daugelyje karinių fabrikų.

Mainierių Unijos pirmininkas John L. Lewis su kitais aukštaisiais angliakasių viršininkais šaukia visus tuos angliakasius streikan nuo šio penktadienio vidunakčio.

Jis atmetė kartotinus Karinių Darbų Tarybos siūlymus dar palūkėti, leisti šiai tarybai spręst ginčus tarp Mainierių Unijos ir kompanijų arba pasiduoti sprendimui komisijos, kuri būtų sudaryta iš lygaus atstovų skaičiaus nuo unijos, valdžios ir samdytojų.

Savo šaukime streikan Lewis kaltino samdytojus, kad jie nežadą jokių angliakasiam nuolaidų. Bet jis griežtai užreiškia, kad "jokie politikai" (valdžios atstovai) neturį kištis į kivirčus tarp unijos ir kompanijų.

Šiuos žodžius berašant, jau streikuoja virš 50,000 mainierių.

Pamatinis Lewiso reikalavimas yra pridėt po du doleriu angliakasiui uždarbio dienai ir apmokėt už laiką, kurį mainieriai sugaišta nuo išėjimo iš namų iki pasiekia kasyklą.

Darbo sekretorė Frances Perkins iš anksto žadėjo, kad valdžia užtikrins kiekvienam mainieriui pilną darbą per ištisus metus, jeigu jie neis streikan, o per derybas spręs klausimus, kilusius tarp unijos ir samdytojų.

Italų Generolas Šaukia Ašį Iš Oro Bombarduot Ameriką

Berlyno radijas paskelbė, kad vienas Italijos generolas atsišaukė į Hitlerį, ragindamas vokiečių ir japonų oro laivynus bombarduot Jungtines Valstijas, ardyt ir degint jų miestus ir fabrikus. Tas generolas reikalauja atkeršyt amerikiečiams už Italijos bombardavimus.

Gal Lenkai Atšauks Tyrinėjimų Komediją

London, bal. 28. — Spėjama, kad gal lenkų valdžia atšauks savo reikalavimą ištirt nacių žinyboje melagingą įtarimą, būk Sovietai žudę belaisvius lenkų oficierius.

Keturi Amerikos Lėktuvai Sumušė 30 Japonų Lėktuvų

Washington. — Viso keturi nedideli Amerikos lėktuvai Corsairs sumušė 30 Japonijos lėktuvų (tam skaičiuj 10 bombanešių) į šiaurvakarius nuo Guadalcanal salos. Penki priešų lėktuvai tapo nušauti žemyn, o kiti nuvyti šalin. Jungtinės Valstijos neteko tik dviejų savo lėktuvų.

Churchill Tariasi su Lenkais dėl Santykių Su Sovietų Sąjunga

London, bal. 28. — Anglijos ministeris pirmininkas Churchill jau antrą dieną paeiliui pasišaukė lenkų valdžios galvą gen. Sikorskį ir kai kuriuos jo ministerius tartis, kaip lenkų vyriausybė galėtų panaujint diplomatinius ryšius su Sovietų Sąjunga .

Menama, kad ir Jungtinių Valstijų ambasadorius Anglijai, John G. Winant darbuojasi atsteigimui santykių tarp lenkų valdžios ir Sovietų.

KAS SUDARO DABARTINĘ LENKŲ VALDŽIĄ?

Ateinančio pirmadienio Laisvėje, Įvairumų Puslapyje bus straipsnis, aprašąs asmenis, iš kurių susidaro dabartinė lenkų valdžia Londone.

Anglai, Amerikiečiai ir Francūzai Tunisijoje Bloškia Ašį Vis Atgal

Šiaur. Afrika, bal. 28. — Nežiūrint žiaurių kontratakų iš vokiečių pusės, amerikiečiai, anglai ir francūzai stumia juos vis tolyn atgal ištisu 110 mylių frontu Tunisijoj.

Anglai ir amerikiečiai dasigrūmė jau iki 21 ar 22 mylių nuo Tuniso, to krašto sostinės.

Francūzai dar pažygiavo pirmyn Pont du Fahs srityje.

Talkininkų lakūnai sunaikino dar tris fašistų laivus Vidužemio Jūroje netoli Tunisijos. Jie taipgi be atvangos pleškina fašistų trokus, tankus, lėktuvų stovyklas ir visus karinius Ašies punktus.

Anglų bombanešiai audringai atakavo Bari lėktuvų stovyklą Italijoj. Diena pirmiau amerikiečių bombanešiai numetė ketvirtį milijono svarų bombų į tą stovyklą ir kitus įrengimus Bari, italų uosto mieste.

Amerikiečių ir anglų lėktuvai vėl įkandžiai bombardavo įvairius karui svarbius punktus Italijos salose Sicilijoj ir Sardinijoj.

Amerikiečiai vakar užėmė tris karinius kalnus Šiaurinėje Tunisijoje.

Izviestija Nušviečia, Kodėl Sovietai Pertraukė Ryšius Su Lenkijos Valdžia

Maskva.—Grobikiški lenkų imperialistų planai ir sutartini jų šmeižtai su Hitleriu prieš Sovietus privertė Sovietų Sąjungą pertraukt — arba "suspendiot" — diplomatinius ryšius su emigracine lenkų valdžia Londone, sako Izviestija, Sovietų vyriausybės laikraštis.

Hitlerininkai iššudė ir užkankino šimtus tūkstančių lenkų, bet londoniškė Lenkijos valdžia neatidengė pasauliui nacių tironijos baisenybių prieš lenkų tautą, kaip nurodo Izviestija. Tačiaus, kai hitlerininkai užkūrė naują šmeižtų kampaniją prieš Sovietus; kai naciai, iššudę tūkstančius lenkų oficierių, pasišovė primest Sovietams tas žudynes, — tai lenkų valdžia tuojaus priėmė tuos melus už gryną pinigą ir, neatsiklausdama Sovietų, pasalingai, iš užnugarės, ėmė tokiu pat būdu šmeižt Sovietų Sąjungą.

Londoniškė lenkų valdžia leido oficialius savo pranešimus su visiškai panašiais kaip nacių melais prieš Sovietus, pareiškia Izviestija.

Hitleris pardėjo klastingą tyrinėjimų komediją neva įrodyt, būk Sovietai žudę lenkus karininkus. Lenkų valdžia parėmė tą klastų komediją.

RAUD. KRYŽIUS NAUDOJAMAS KAIP SKRAISTĖ KLASTOM

Londoniškiai lenkų valdovai atsišaukė į Tarptautinį Raudonąjį Kryžių (Šveicarijoj, daugumoj susidarantį iš šveicariškų vokiečių), kad ištirtų primetamas Sovietam žudynes; ir Hitleris užgyrė tą lenkų valdžios atsišaukimą, kad Tarptautinis Raudonasis Kryžius prispaustų savo antspaudą prie tų klastų ir melų,—rašo Izviestija:

"Bet lenkų valdžia tikrai turėjo suprasti, kad jokie 'patikrinimai' negalimi tokiose sąlygose, kur siaučia hitlerininkų teroras, ir negalėjo nesuprasti, jog tokiose sąlygose Raudonasis Kryžius būtų neišvengiamai paverstas į apgavystės įrankį ir tarnautų tik kaip hitlerininkų neva - tyrinėjimų įnagis.

"Tuom susitarimu lenkų valdžia pripažino, kad yra bendradarbiavimo tarp lenkų ir vokiečių valdžių.

"Yra priežastis, kuri išaiškina, kodėl lenkų valdžia taip išdavikiškai elgiasi. Jau seniai oficialė lenkų spauda viešai skelbia lenkiškų imperialistų reikalavimus prijungti Lenkijai Sovietų Ukrainos, Sovietų Baltgudijos ir Tarybų Lietuvos plotus. Tai tokios grobikiškos lenkų valdžios užgaidos ir suvedė ją į bendradarbiavimą su Hitlerio valdžia.

"Lenkų valdžia įstojo į viliūgingą kelią bendradarbiavimo su Hitleriu, tuom Lenkijos ir Rusijos tautų priešu, visų laisvę mylinčių tautų priešu. Tokiu būdu ši Lenkijos valdžia tikrumoje pati panaikino talkininkiškus santykius su Sovietų Sąjunga."

Sikorskio Valdžia Neatstovauja Lenkijos Žmonių, Sako Lenkų Patrijotai

Maskva, bal. 28. — Sovietų vyriausybės laikraštis "Izviestija" įtalpino Lenkų Patrijotų Sąjungos pareiškimą prieš fašistinę Lenkijos valdžią Londone. Šie lenkų patrijotai užreiškia, kad londoniškė lenkų valdžia visai neatstovauja lenkų tautos.

Šiandien "Mission to Moscow" Premjera

Which one of these two men is Marshal Semeon Timoshenko of the USSR? The other is Kurt Katch, well known character actor, who dons a United Nations uniform for the first time, after 30 consecutive Nazi roles, in Warner Bros.' "Mission To Moscow."

Garsioji, visų laukiamoji filma, "Mission to Moscow," (pagaminta Warner Brothers studijose, Hollywoode), pradedama rodyti šiandien, bal. 29 d., Hollywood Teatre, New Yorke. Tai filma, padaryta pagal ambasadoriaus Joseph E. Davies'o tuo pačiu vardu pavadintą knygą apie Tarybų Sąjungą. Milijonai Amerikos žmonių dabar galės matyti paveikslus mūsų ambasadoriaus užrašytus dalykus knygoje.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY
The Laisvė, Inc.
Every day except Sundays and Holidays
Established April 5, 1911
427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NEW YORK
Tel. STagg 2-3878

President Jos. Weiss
Secretary Treasurer D. M. Sholl
Editor Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$6.00
United States, six months	$3.25
Brooklyn, N. Y., per year	$6.50
Brooklyn, N. Y., six months	$3.50
Foreign countries, per year	$8.00
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, per year	$7.00
Canada and Brazil, six months	$3.75

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Spauda ir Sovietų Santykiai Su Lenkija

Kas sekė lenkų valdžios ir spaudos piktą anti-sovietinę propagandą paskutiniais laikais, to nenustebino Sovietų vyriausybės paskutinis žygis—nutraukimas diplomatinių ryšių su Sikorskio kabinetu. Bet kuri kita vyriausybė, su mažesne kantrybe, būtų seniai tą padarius, ką padarė Sovietų vyriausybė prieš porą dienų.

Bet stambioji komercinė spauda sakosi esanti nustebinta tuo Sovietų žygiu. The New York Times kaltina lenkus už pakliuvimą į nacių prôpagandos kilpas dėl tų lenkų oficierių. Bet, girdi, Sovietų žygis nėra tinkamas atsakymas lenkams. Abidvi tos vyriausybės, teigia Times, pakliuvusios į nacių propagandos slastus.

The New York Herald-Tribune irgi panašiu nusistebėjimu išsireiškia. Irgi bando būti "bešališkas", nesuprantąs to viso susikirtimo tikrosios priežasties.

New York Post teigia, kad šis susikirtimas nebūtų iškilęs, jeigu būtų buvę glaudesni santykiai tarpe Sovietų Sąjungos ir Amerikos, ir tarpe Sovietų Sąjungos ir Britanijos. Laikraštis bara mūsų valdžią, kad jinai nepasako visiems ir viešai, kokie skirtumai randasi tarpe Sovietų ir Amerikos. Žmonės esą klaidinami ir suklaidinti. Valdžia turinti atvirai pasakyti arba parodyti tuos skirtumus.

Betgi būtų gerai, kad ta spauda pati prisiimtų nors dalį—ir labai didelę dalį — atsakomybės už Jungtinių Tautų negalavimus. Būtų gerai, kad tie laikraščiai pamatytų, arba prisipažintų nors dabar, kad jie taip pat yra auka, o labai dažnai ir įrankis, tos naciškos propagandos.

Argi tie laikraščiai nepadėjo lenkų valdžiai bjaurius melus ir provokacijas prieš Sovietų Sąjungą išplatinti? Argi jie netalpino tos valdžios tų pronaciškų pareiškimų prieš Sovietus? Argi jie kada nors atvirai ir drąsiai sudraudė tuos diplomatus, kurie užkibo ant nacių propagandos meškerės dėlei tų lenkų oficierių?

Ne, jie to nepadarė. Taigi, šis dabar jų nusistebėjimas negali būti nuoširdus. Jie turėjo žinoti ir žinojo, kad tos lenkų provokacijos turės kada nors prilipti liepto galą.

Suomija Įžeidė Ameriką

Amerikos santykiai su Suomija eina prie sutrukimo. Tai neišvengiama. Iki šiol buvusi padėtis buvo nenormališka. Suomijos fašistinė valdžia elgėsi begėdiškai. Amžinai parsidavus Hitleriui ir kariauja prieš Jungtines Tautas, bet nuduoda esanti gera Amerikos prietelka ir draugė.

Mūsų valdžia įsakė savo pasiuntiniam apleisti Suomiją ir išvažiuoti į Stockholmą, Švediją. Jie tai turėjo padaryti ir padarė į 24 valandas. Sakoma, kad visiško ryšių nutraukimo laukiama momentališkai.

Net stebėtis reikia, kaip ilgai mūsų valdžia leidosi save apgaudinėti Suomijos valdžios veidmainingais plepalais, kad būk ji nesanti susitarusi su Hitleriu ir vedanti nuo Hitlerio "nepriklausomą" karą, ir tiktai prieš Sovietų Sąjungą. Bet, matyt, paskutinis tos valdžios žygis buvo per nachališkas net ir mūsų Valstybės Departmentui.

Paskutinis Suomijos valdžios žygis buvo didelis įžeidimas mūsų šalies ir valdžios. O buvo taip: Amerika patarusi, labai atsargiai, Suomijos valdžiai jieškoti taikos su Sovietų Sąjunga, baigti karą. Vietoje nepriklausomai orientuotis ir suteikti atsakymą, sakoma, Suomijos valdžia tuojau nubėgo pas Hitlerį su tuo Amerikos valdžios pasiūlymu. Hitleris pats Suomijos pasiuntinio nepriėmęs, bet pasiuntęs pas Goeringą. Žinoma, kad Goering uždraudė suomiams net ir sapnuoti apie atskirą taiką.

Tai šitaip Suomijos fašistinė valdžia pasirodė draugiška Amerikai ir nepriklausoma nuo Hitlerio užmačių.

Dar daugiau ir riebiau. Balandžio 26 dieną iš Stockholmo praneša, kad Suomija padariusi naują karinę sutartį su Vokietija. Jinai prižadėjus Hitleriui teikti atvirą militarinę paramą. Iki šiol tokio atviro pasižadėjimo jinai nebuvus padarius.

Išvada gali būti tiktai viena: Amerikos valdžia turėtų tuojau nutraukti visokius ryšius Suomija, kaip Hitlerio pastumdėle, ir paskelbti jai karą. Suomijos fašistiniai diplomatai su Procope pryšakyje turėtų būti išvyti iš Amerikos. Per daug ilgai jie šnipinėjo Hitlerio naudai. Visi jie turi nešdintis laukan.

Rytiniam Fronte Ramybė Prieš Audrą

Tik atskiruose rytinio fronto sektoriuose įvyksta aštresni susikirtimai tarpe Raudonosios Armijos ir nacių armijos. Kiek smarkesnių mūšių įvyko Kubaniuje, aplinkui Novorossiiską. Šiaip visas frontas "apsnudęs", "ramus." Pavasario purvas ir vanduo priplojo mechanizuotas karo jėgas prie žemės ir laiko. Taip stovi jau ketvirta savaitė.

Bet tai tyla prieš audrą. Tą žino visi. Abi pusės skubiai ruošiasi būsimiems mūšiams. O jie žada būti tikrai milžiniški — gali būti dar didesni, negu buvo praeityje.

Hitleris, matyt, sutraukė į rytų frontą naujų jėgų. Jas pilnai paruošė ofensyvui. O jis galėjo tatai padaryti todėl, kad jis antro fronto pavojaus nemato. Gal jis turės nusivilti. Mes trokštame, kad jis būtų suviltas. Trokšta visa žmonija, kad Anglija ir Amerika atidarytų antrą frontą Europoje, nelaukiant pabaigos operacijų Tunisijoj.

Sovietai iš rytų, Anglija ir Amerika iš vakarų!

Aišku, kad Sovietų Sąjunga šitą ketverto savaičių "poilsio" laikotarpį išnaudojo paruošimui savo jėgų kirsti priešui mirtiną smūgį.

Tos didžiosios militarinės operacijos rytiniame fronte gali prasidėti bile dieną.

Ką Daro Su "Ištremtaisiais Į Sibirą"?

Vilnis rašo:

"'Draugas" (Nr. 96) sakosi gavęs žinių iš Londono, kad "Lietuvoje rusai gana dažnai nuleidžia parašiutininkus."

"Kas tie parašiutininkai? Ogi lietuviai ir dar iš tų, ką buvo ištremti į Sibiro pūščias.

"Pasiklausykite:

"Pastaruoju laiku, kaip mums praneša iš Londono, Sovietai surinko žymų būrį lietuvių, prievarta 1941 metais išvežtų iš Lietuvos. Parinkti vyrai apmokinami ir su parašiutais nuleidžiami virš Lietuvos, pavedant jiems atlikti nustatytus uždavinius..."

"Parašiutininkas turi būti labai didelis patriotas, pasišventėlis. Jei, anot "Draugo", parašiutininkais sutinka būti net tie, kuriuos ištrėmė 1941 metais, tai reiškia, kad ir juos pagavo sovietinio patriotizmo banga? Jeigu taip, tai kur dabar dėsis "Draugas" su "Naujienomis"?

"'Draugui," žinoma parašiutininkai labai nepatinka. Jo plauko žmonės nori ramybės, o ne kovos su naciais, ir todėl 'Draugo" informatas iš Londono pripasakoja visokių nonsensų, kad būk Sovietų Sąjungoje žudo parašiutininkų žmonas ir vaikus, jeigu (parašiutininkai) neatlieka įsakyto darbo. Tai, žinoma, idiotiškos balabaikos.

"Jei "Draugas" diskredituoja tą kovos būdą, kuris reikalauja didžiausio pasišventimo, tai jis yra priešas lietuvių liaudies kovoje už laisvę."

Amerikos Neangliškosios Spaudos Vaidmuo Šiame Kare Už Žmonijos Laisvę

Mūsų Valdžia tą Vaidmenį Puikiai Supranta ir Įvertina; Tik Maža Dalis Tos Spaudos Neparodo Ištikimybės Jungtinių Tautų ir šio Krašto Reikalui; Per Mūsų Spaudą Valdžia Pasiekia Milijonus Žmonių ir Mobilizuoja Juos

(Pabaiga)

"Bet ta neangliškoji spauda yra daug daugiau negu tiktai susisiekimo priemonė. Ta Amerikos spauda, išleidžiama vokiečių, italų, japonų ir kitomis 32 kalbomis, kalbomis draugų, priešų ir neutrališkųjų lygiai, yra simbolis tos laisvės, už kurią mes kovojame. Tai yra bendras sustikimo laukas visiems, kurie kovoja už nugalėjimą tironijos."

Čiagimiai Amerikiečiai ir Neangliškoji Spauda

Savo prakalboje p. Cranston padarė labai svarbų priminimą, kai jis pasakė:

"Iš 22 milijonų šios šalies žmonių, kurie yra gimę ir užauklėti tokiuose namuose, kuriuose angliška kalba nebuvo vartojama ir kurie dar didelėje dalyje tebesiremia kokia nors kita užsienietiška kalba dėl informacijų, tiktai 12 milijonų yra gimę užsienyje. Taigi, 10 milijonų žmonių, gimusių Jungtinėse Valstijose, yra gimę tokiuose namuose, kuriuose angliškai nekalbama. Tas vaizdingai parodo, kaip dar ilgai Jungtinėse Valstijose tarpsta užsienietiškos kalbos po to, kai tų kalbų žmonės atvažiuoja Amerikon."

Kaip Tos Tautinės Grupės Skaitlingos.

"Pasiremiant Cenzo Biuro daviniais," sako Cranston, "vokiškai kalbančių žmonių grupė Jungtinėse Valstijose yra didžiausia. Šioje šalyje yra 4,949,000 vokiečių amerikiečių, gimusių ir išaugintų tokiuose namuose, kur vokiška, o ne angliška kalba yra vartojama. O. W. I. pasiekia tuos žmones pagelba 149 vokiečių kalboje išeinančių laikraščių, spausdinamų visose krašto dalyse.

"Antroji skaitlingiausia grupė yra italai amerikiečiai. Mes turime 114 italų kalboje laikraščių, kurie aptarnauja 3,766,000 itališkai kalbančių žmonių.

"Trečia grupė yra lenkai, kuri susideda iš 2,416,000 žmonių. Jiems tarnauja 75 laikraščiai."

Čia p. Cranston priminė, kad Cenzo Biuro skaitlinės nėra pilnos. Girdi, mes Amerikoje turime daugiau negu 2,416,000 lenkų. Cenzo Biuras paduoda tiktai tuos lenkus, kurie yra gimę ir augę tokiuose namuose, kuriuose yra vartojama ne angliška, bet lenkiška kalba. Panašiai, aišku, yra ir su kitomis tautinėmis grupėmis.

Po šios pastabos jis vėl sugrįžta prie tautinių grupių skaitlinių. "Ispaniškai kalbančių žmonių yra 1,861,000. Jie turi 140 laikraščių. Rusų yra 585,080 ir 17 rusų kalba laikraščių. "Vengrų randasi 453,000. Jie turi 58 laikraščius.

"Žydų kalbą vartojančių žmonių yra 1,751,100. Žydų kalba laikraščių yra 193.

"Švediškai kalbančių yra 830,000; jie turi 42 laikraščius.

"Ukrainietiškai kalbančių yra 83,000. Jie turi 14 laikraščių.

"Serbų-kroatų kalbą vartojančių yra 153,000; jie turi 16 laikraščių.

"Čechoslovakiškai kalba 520,000 žmonių. Čechoslovakų kalboje laikraščių išeina 59.

"Slovakų kalbą vartojančių yra 484,000; jie turi 31 laikraštį.

"Suomiškai kalbančių yra 230,000; jie turi 21 laikraštį.

"1,412,000 yra francūziškai kalbančių; jie turi 39 laikraščius.

"Lietuviškai kalbančių yra 272,000; jie turi 26 laikraščius.

"Norvegiškai kalba 658,000; jie išleidžia 38 laikraščius.

"Graikiškai kalbančių yra 273,000; jie turi 27 laikraščius.

"Sloveniškai kalba 178,000; jie išleidžia 13 laikraščių.

"Japoniškai kalba 126,000; jie turi 3 laikraščius.

"Chiniečių kalbą vartoja 77,500 žmonių; jie turi 12 laikraščių.

"Rumunų kalbą vartoja 65,000; jie turi 5 laikraščius.

"Portugališkai kalba 215,000; jie turi 17 laikraščių.

"Daniškai kalba 226,000; danų kalba išeina 18 laikraščių.

"Holandų kalbą vartoja 267,000; jų kalba išeina 15 laikraščių.

"Armenų kalbą vartoja 58,000; jie turi 16 laikraščių.

"Arabiškai kalba 107,000 žmonių; jie turi 12 laikraščių.

"Tai nėra joks atsitiktinas dalykas, kad šitie milijonai žmonių randasi Jungtinėse Valstijose. Tai vien tik geografinis bei ekonominis reikalas juos čia atvedė iš už tūkstančių mylių skersai Atlantiko platumas. Jie čionai pribuvo todėl, kad Amerika yra pasaulinės plotmės laisvės, liuosybės ir žmogaus teisių simbolis. Ar jie išlipo prie Plymouth Akmens, ar jie pribuvo tavoriniuose gyvuliams gabenti laivuose iš Italijos, Lenkijos, ar Francijos, jie vistiek pabėgo nuo priespaudos ir netolerantiškumo vergijos.

"Tie 1,402 laikraščiai, kuriuos šitie svetimkalbiai išleidžia, yra tikri laikraščiai tikra to žodžio prasme. 110 yra dienraščiai, dauguma kitų yra tri-savaitiniai, dvi-savaitiniai ar savaitiniai. Kai kurie turi nuo 30 iki 40 puslapių kasdien, ir turi štabus tokio pat dydžio, kaip vidutiniškieji didmiesčių dienraščiai...

"Šitie neangliškieji laikraščiai lojališkai prisideda prie laimėjimo karo ir didelė jų dauguma užsitarnavę yra pilniausios paramos, kokią jie gali gauti iš Amerikos visuomenės. .."

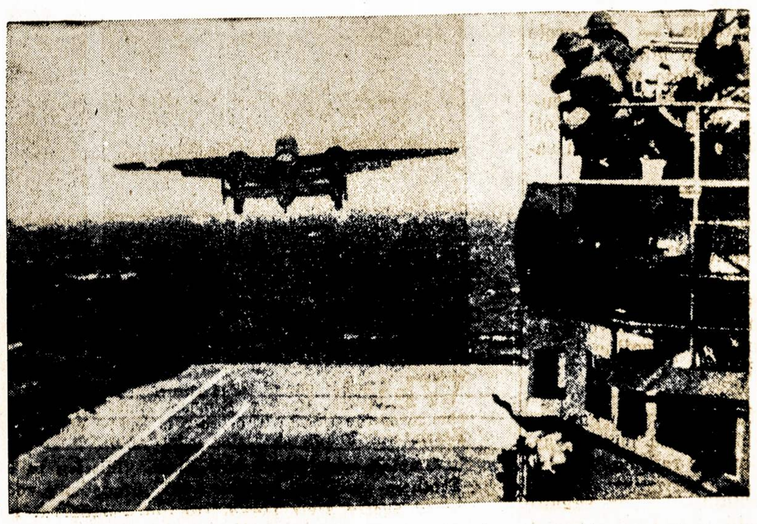

Tai buvo prieš virš metus laiko, kai šis bomberis ir su juo 15-ka kitų pakilo nuo USA lėktuvežio Horneto, apie 800 mylių atstume nuo Tokio, ir pasileido bombarduoti Tokio miestą.

Nashua, N. H.

Pamatykite Geras Filmas

Štai jums proga pamatyti žingeidžius ir kalbančius judžius. Paveikslai - filmos bus rodomos sekmadienį, gegužės 2 dieną, 7 val. vakare, Lenkų svetainėje, ant School St.

Visi dalyvaukite ir šį pranešimą skaitę kitiems pasakykite, kad jie pamatytų taip žingeidžius paveikslus. Pelnas skiriamas nupirkimui trijų ambulansų, kurių vienas skiriamas Amerikos Raudonajam Kryžiui, kitas — Raudonajai Armijai ir trečias — lietuviam kovotojam, kurie kaunasi prieš Hitlerį.

Bus rodomi šie paveikslai: Kas dėjosi Kaune, kada Smetona pabėgo per beržyną ir karklyną į Berlyną pas savo frentą Hitlerį. Matysite Lietuvos liaudies demonstracijas, džiaugsmą, šokius. Matysite paveikslus, kaip Raudonoji Armija kovoja prieš nacius, kaip Lietuvos liaudis veda kovą prieš hitlerininkus už savo laisvę. Bus paveikslai ir iš Amerikos kareivių ir laivyno kovų prieš Japonijos imperialistus.

Taigi, judžiai bus labai interesingi. Pamatykite juos, patys pasinaudokite šia gera proga, kitiems apie tai pasakykite, paremkite prakilnų tikslą, kuris yra rengiamas greitesniam mūsų karo išlaimėjimui.

Visus kviečia **Rengėjai.**

Waterbury, Conn.

Vilijos Choras rengiasi sulošti operetę "Kada Kaimas Nemiega." Bus sulošta gegužės (May) 2 d., nedėldienį, svetainėje 103 Green Street. Pradžia 7:00 val. vakare.

Operetė yra labai graži ir su gražiomis dainomis.

Lošime dalyvauja geriausi Waterburio lošėjai ir dainininkai, kurie yra dalyvavę daugelyje lošimų ir jie deda visas pastangas, kad būtų sulošta kuo geriausiai ir nėra abejonės, kad jie savo roles atliks kuo geriausiai.

Lošėjus ir dainininkus mokina B. Rasimavičiutė (Mrs. J. Lucas), jis yra režisierius.

Visus lietuvius kviečiame, kaip vietinius, taip ir iš kitų aplinkinių miestelių atsilankyti ir pamatyti operetę "Kada Kaimas Nemiega" ir visi būsite užganėdinti. Jūsų atsilankymas suteiks moralę ir finansinę paramą Vilijos Chorui.

Kviečia Komisija.

Šypsenos

Sunkiai atskiriami

Gyveno du dvynai broliai, vienas į antrą labai panašūs, tik vienas su barzda.

— Kaip, matyti, judu labai panašūs: kaip vieno tėvo vaikai, — juokiasi jų pažįstamas.

— Taip, ir mudu neabejojame savo panašumu: dažnai net nebeatskiriame, katras iš mudviejų esame su barzda, — įtikinamai kalba bebarzdis dvynas.

Labai pageidaujamas

Teisėjas, sutikęs teismo antstolį, klausia:

— Sakyk, bičiuli, tavęs tur būt, žmonės nelabai telaukia?

— Visai priešingai, aš, matyt, esu daugio labai pageidaujamas,—aiškina antstolis, — nes dažnai girdžiu tariant: "Tamsta ateik kitą kartą!"

London, bal. 27 — Anglų karininkai pažymi, kad Sovietai sudavė skaudų hitlerininkam smūgį Kuban apylinkėje.

Už Lietuvos Laisve

Kilnus Lietuvio Jaunuolio Žygis

Tai įvyko pirmąją karo dieną. Girti vokiečių fašistai, klaikiai šūkaudami ir rėkaudami, įsiveržė į pusantro kilometro nuo vokiečių sienos buvusį K. miestą. Aš, kaip ir daugelis kitų draugų, nespėjau iš miesto pasitraukti ir laukiau nakties, manydamas, kad tada lengviau bus pasprukti. Stoviu vienos įstaigos patalpose ir žiūriu į gatvę, kuria šen ir ten laksto hitlerininkai.

Viename sename miesto pastate, antroje gatvės pusėje, liko apie pora dešimtų raudonarmiečių, kurie, įsitvirtinę mažuose namo languose kulkosvaidžius, šaudė į pasirodančius vokiečius. Vokiečiai siuto. Jie ryžosi žūt būt sunaikinti narsiuosius raudonarmiečius, bet tai jiems nesisekė. Storų, akmeninių pastato sienų granatos neėmė; gerai užsibarikadavusiems raudonarmiečiams taip pat nieko negalėjo padaryti ir šautuvų bei kulkosvaidžių ugnis. Tuo tarpu narsieji kovotojai taikliais šūviais lengvai paklodavo kiekvieną pamatytą vokietį. Aplink pastatą tysojo apie dvidešimt fašistų lavonų. Bet raudonarmiečių šaudymas darėsi vis retesnis — jiems trūko šovinių.

Kažkas iš gretimo kambario, trinktelėjęs durimis, išbėgo ir skubiai leidosi laiptais žemyn. Aš pravėriau duris ir pamačiau milicininką, komjaunuolį Petrą Jonutį, kuris taip pat nespėjo iš miesto pasitraukti. Dviem dėžėm nešinas jis nuskubėjo laiptais žemyn. Į mano klausimą, kur jis bėga, išgirdau:

— Raudonarmiečiai prašo šovinių.

Jo pasiryžimą aš supratau. Matyt, jis stovėjo prie lango ir, kaip apsirengęs milicininko drabužiais, buvo pastebėtas narsiųjų raudonarmiečių, kurie jam ženklais pranešė, kad trūksta šovinių.

Atsargiai, per gretimų namų kiemą, drg. Jonutis su šoviniais slinko prie senojo pastato. Jis sumanė šovinius raudonarmiečiams perduoti iš tos namo pusės, kurioje buvo sodas ir krūmai, tikėdamasis, kad ten vokiečiai jo nepastebės. Pasiekęs sodą jis pamatė, kad ir čia hitlerininkai šaudo. Tada jis ėmė šliaužti. Prišliaužė visai arti namo. Nuo rūsio langelio, kuriame buvo raudonarmiečiai, tebuvo tik keletos metrų tarpas. Norint perduoti šovinius, tą tarpą reikėjo nugalėti. Kad lengviau ir patogiau būtų pasikelti ir bėgti, Jonutis paėmė vieną šovinių dėžę, pamojo raudonarmiečiams ir, sukaupęs visas jėgas, šoko prie rūsio langelio. Žaibo greitumu jis nėrė atgal, ir — sukniubo. Norėjo jis dar pasiekti antrąją šovinių dėžę, bet nebepajėgė šliaužti.

Gautuosius šovinius raudonarmiečiai taupiai ir vertingai sunaudojo. Kada nutilo jų šaudymas, vokiečiai žvėriškai šaukdami puolė į namo vidų. Tačiau narsieji kovotojai ne taip lengvai pasidavė: fašistai ir čia sutiko durtuvus, buožes, peilius. Nemaža fašistų ir čia galą gavo. Raudonarmiečiai kovėsi iki paskutiniųjų.

Dar šiek tiek gyvą Jonutį fašistų šunės išvilko į gatvę. Ir čia, pririšę prie stulpo, žmonių akyvaizdoje badė durtuvais ir šaudė iš automatų. Po šių žvėriškumų Jonučio lavono nebegalima buvo pažinti. Matę šią sceną žmonės pirmą kartą išvydo tikrąjį žvėries-fašisto okupanto veidą. Mačiau tai ir aš. Ir mano širdyje užvirė nenumaldomas pyktis ir kerštas vokiškiems grobikams.

Taip žuvo jaunas didvyris, tikras Lenino Komjaunimo sūnus. Jo kilnaus pasiaukojimo niekad neužmiršiu. Jo neužmirš ir kiti šiandieniniai mūsų junginio draugai, kurie su ginklu rankose eina keršyti fašistams už belaikę Jonučių mirtį.

Užrašė —
Jonas Marcinkevičius.
(Iš Kovų su Vokiečiais Lietuvoje).

Lietuvių Literatūra Sovietų Sąjungoje

Spausdinami ir netrukus pasirodys šie nauji leidiniai, išleisti LTSR Valstybinės Leidyklos:

1. Amžinoji neapykanta. Tai K. Korsako paruoštas mūsų senesniųjų rašytojų, pradedant nuo Donelaičio, raštų rinkinys, kuriame pavaizduota lietuvių tautos kova prieš amžinuosius savo priešus — vokiškuosius grobikus.

2. Jono Marcinkevičiaus apybraižų knyga "Atkeršysiu," kurioje duota eilė tėvynės karo epizodų, laikinai pavergtosios Lieuvos gyvenimo vaizdų ir epizodų iš lietuvių karių kovų su vokiečiais šio karo metu.

3. Spausdinama Antano Venclovos apsakymų knyga "Kelias į Lietuvą" ir eilėraščių bei poemų rinkinys tėvynės karo temomis — "Tėvynės šauksmas."

4. Spausdinamas Kosto Korsako eilėraščių rinkinys "Kovos Įstatymas."

RTFSR Valstybinė Leidykla (Dietizdatas) šiomis dienomis išleido Petro Cvirkos antivokiškų pasakų rinkinį "Serebriannaja pulia" rusiškai. Knygą į rusų kalbą vertė Kaplanas. Knyga išleista 25,000 egz. tiražu. Ta pati knyga, pavadinta "Sidabrine kulka," tos pat leidyklos išleidžiama ir lietuviškai.

TSRS Valstybinė Leidykla (Goslitizdatas leidžia L. Giros ir Salomėjos Nėries eilėraščių knygas rusiškai, be to, stambesnį mūsų rašytojų novelių rinkinį, į kurį įeis **J. Baltušio, P. Cvirkos, A. Venclovos, J. Marcinkevičiaus** ir **J. Šimkaus** novelės. Neseniai išėjo iš spaudos rinkinys "Živaja Litva". Prakalba parašyta drg. J. Paleckio ir išspausdinta eilė L. Giros, S. Nėries, A. Venclovos, K. Korsako, J. Šimkaus ir E. Mieželaičio eilėraščių vertimų.

LAIŠKAI

Gerbiamas Drauge A. Bimba:

Mes pasiuntėme pundelį jūsų Komitetui, vien tik mergaitėms drabužių. Taipgi čia randate pašto perlaidą už 25 dolerius. Tai už dvidešimt dolerių nupirkite ir sudarykite pundelį ar daugiau ir pasiųskite į Sovietų Sąjungą raudonarmiečiams. Jūs žinote, ko jiems geriausia reikia. Penkinė lai būna už pasiuntimą.

Jurgis ir Juzė Žilinskai,
Suffield, Conn.

Drauge:

Siunčiu aukų dėl pundelių nuo žemiau paduotų draugų:

A. Mieliauskienė	$2.00
E. Rudmonienė	2.00
A. Petkienė	2.00

Aš nuo savęs sudarau pundelį. Aš manau, kad Komitetas paskirs tiems, kur bus reikalinga — vaikam ar mergaitėm.

Draugiškai,
A. Sholiunienė,
West Haven, Conn.

Frances Pakalniškienei

Drauge:

Čionai prisiunčiu $70 aukų nuo Naujosios Anglijos Moterų Sąryšio. Tai yra kolekta, surinkta per N. A. Moterų Sąryšio koncertą, kuris įvyko balandžio 11 d. Bostone. Sąryšis skiria pasiuntimui pundelių lietuviams kovojantiems Sovietų Sąjungoje ir lietuviams vaikams. Atiduodame ant jūsų valios. Pirkite kas reikalinga, bet siųskite Sąryšio vardu.

Sąryšio iždininkė
J. Stigienė.

Mrs. Franc. Pakalniškienei

Drauge:

Aš prisiunčiu 10 dolerių dėl dovanų lietuviams kovotojams raudonarmiečiams. Aš pavedu Komitetui supirkti ir sudaryti pundelius. Pas mus mažas miestas, labai sunku supirkti daiktus, arba kartais už kai kuriuos daiktus prašo tris sykius daugiau, negu tie daiktai verti.

Mary Waicek,
Herrin, Ill.

Drauge:

Prisiunčiu 5 dolerius dėl dovanų lietuviams kovotojams. Pavedu komitetui supirkinėti dovanas.

Ir vieną dolerį aukoja Joe Waichikausky.

Draugiškai,
Frank Barneskis,
Johnston City, Ill.

Wake Up, Americans!

Wake up, Americans!

Make America's answer roar out over the world. Every citizen must back the United States Army and Navy to victory—back them with work and money.

Do your part: Buy United States Defense Bonds and Stamps at your post office, bank, or savings and loan association. Get Defense Stamps at your retail store or from the carrier boy of this newspaper.

Dvi Kovotojos

Jas čia visi pažįsta ir gerbia. Marija ir Alfanija visuomet rodo puikų pavyzdį net dalies vyrams.

Prie Marijos palaidinės prisegta raudona vėliavukė —LTSR Aukščiausios Tarybos deputatės ženklas. Jos gyvenime buvo trys labiausiai atmintinos dienos...

...Išlaisvintos Lietuvos liaudis renka savo atstovus. Ir štai tarp išrinktųjų — sodžiaus kalvio duktė, vargą vargusi ir laukų darbuose, ir prie siuvamosios mašinos, ir pieno nugriebimo punkte, ir, pagaliau, fašistiniame kalėjime — Marija Kutraitė.

Tą dieną, džiaugsmo kupina, ji tvirtai ryžtasi pateisinti darbo žmonių pasitikėjimą, visas jėgas atiduoti tarybinei Lietuvai statyti.

...Rieda vagonai, už langų mirga raibsta šventiškai pasipuošusios stotys, Lietuvos liaudies įgaliotoji delegacija vyksta į Maskvą.

Kremlius TSRS Aukščiausioji Taryba svarsto Lietuvos priėmimo į didžiąją laisvųjų tarybinių tautų šeimą klausimą. Prie LTSR vėliavos stovi tautiškais rūbais apsirengusi delegacijos narė —Marija Kutraitė. Šią istorinę valandą ji jauste jaučia, kaip gimtasis kraštas sparčiais žingsniais žengia plačiu, šviesiu keliu į laisvę.

...Ir trečioji atmintina diena. Lietuva pavergta, apsemta mūsų brolių ir seserų krauju! Okupantai terioja Marijos tėviškę. Jų rankose — visa Kutraitės šeima. Jos sesutė dingo be žinios per oro bombardavimą kažkur Latvijoje.

Su daugybe kitų draugų Marija Kutraitė atvyko į Raudonosios Armijos lietuviškąjį junginį. Ją skiria sanitare. Bet ji prašosi į rikiuotę, eiline šaule. Dar maža būdama, su pavydu žiūrėjo į brolių medžioklinį šautuvą. Šautuvas jai geriausias draugas. Ji rūpestingiausiai valo, išardo, sudeda jį, atsidėjusi dalyvauja šaudymuose.

Ir štai, po įtempto, atkaklaus darbo ji stovi prieš išsirikiavusias dalinio gretas ir gauna naują šautuvą — snaiperio šautuvą.

Taip, Marija Kutraitė pirmoji mūsų junginyje mergaitė — snaiperė. Jai pripažintas tas garbingas vardas už nepaprastą veiklumą, jai įteikiamas specialus ginklas, kuris turi nešti mirtį šimtams fašistinių budelių.

Aną dieną Lietuvos liaudies atstovė pasižadėjo statyti laimingą tarybinę Lietuvą. Šiandien, spausdama snaiperio šautuvą, ji prižada tuo ginklu vaduoti savo pavergtą tėvynę, keršyti jos giminių ir artimų žudikams — vokiečiams.

Biržietės Marijos Kutraitės draugė — kretingiškė Alfanija Beinoraitė. Aštuoniolikos metų mergaitė retai šypsosi, mažai kalba. Bet ji yra geriausia dalies ryšininkė. Ji žygiuoja 40 klm. į dieną kartu su vyrais nuo jų neatsilikdama. Jos šautuvas švarutėlis, blizga lyg tik ką gautas iš gamyklos. Jos drausmingumas ir uolumas statomas kitiems pavyzdžiu.

Ir ji atėjusi į dalį pasiprašė į rikiuotę.

Jos gimtasis Šmilkščių kaimas yra Kretingos apskrityj, netoli Vokietijos sienos, netoli vokiečių atplėšto Klaipėdos krašto. Čia pirmomis karo dienomis įsiveržė hitleriniai žmogžudžiai. Tėvas, motina, 6 broliai pateko į sužvėrėjusių fašistų rankas. Žuvo visas gyvenimas, iš Tarybų valdžios Beinorių gautoji žemė, bepradedanti įsikūnyti Alfanijos svajonė mokslo pasiekti, mylimos knygos... Ji ėjo į rytus po kulkų ir bombų kruša, matė mirštančias moteris, kulkasvaidžių serijomis perplėštus kūdikius. Ėjo dantis sukandusi...

Patekusi į Totorių respublikos kolchozą dirbo, kaip tikras vyras. Kelis kartus rašė pareiškimus stoti į Raudonąją Armiją.

Ji pasiryžo dar geriau dirbti, dar geriau išmokti mušti tėvynės priešus.

M. Poška.

Nevykime į Reicho Darbo Katorgą

Vokiški okupantai jau išvežė į reicho darbo katorgą dešimtis tūkstančių lietuvių. Išgabentųjų skaičius didėja diena iš dienos. Tuo pačiu sykiu rudieji žudikai nori pasmerkti pražūčiai visą mūsų jaunimą, visus sugebančius dirbti vyrus ir moteris.

Siekdami apgauti mūsų tautiečius, hitlerininkai ir mūsų tautos išdavikai kubiliūnininkai visaip įtikinėja, esą Vokietijoje lietuviai darbininkai nesunkiai dirba, sočiai maitinami ir kad jie už metų grįš Lietuvon. Tai šlykštus melas ir apgaulė. Atvykę į Vokietiją, lietuviai patenka į tikrą katorgą. Jie verčiami dirbti po 16 valandų į parą, o maitinami visokiais erzacais. Be to, hitlerininkai iš mūsų tautiečių bjauriai tyčiojasi ir žiauriai baudžia juos už mažiausią prasikaltimą su įvestu katorginiu režimu. Lietuviai visokiais būdais verčiami rašyti savo giminėms apgaulės laiškus, kuriuose giriama hitlerininkų tvarka ir kuriais norima suvilioti kitus vykti į Vokietijos darbo tarnybą. Tuos suklastuotus laiškus, tą baisų melą jūs girdite per hitlerininkų kontroliuojamą Lietuvos radiją. Netikėkite tais laiškais!

Lietuvių padėtis reicho darbo tarnyboje yra stačiai pasibaisėtina. Iš kelių mūsų tautiečių rašytų laiškų, aplenkusių hitlerininkų cenzūrą, matyti, kad lietuviai siunčiami įsistiprinimams vakaruose statyti, ir tai į pavojingiausias vietas, kur dirbti tenka po žeme arba kur kasdien puola iš oro anglų bombanešiai.

Dalis lietuvių darbininkų yra atiduota dvarininkams, kur jie paversti tikrais darbo jaučiais.

Vienintėlė išeitis ištrūkti iš Vokietijos darbo katorgos — pabėgti. Štai pas užmuštą vokiečių kareivį Šrederį rastas laiškas iš fon Altenštadto ūkio Grosmedien, Agnerapo apskrityje, Rytų Prūsijoje, kuriame rašoma: "...Iš Štrengeno pabėgo trys lietuviai. Bet jie tuoj guvo pakeisti bielorusais." Ne nuo gero gyvenimo bėgo lietuviai, jie pabėgo iš hitlerininkų vergovės.

Ką gi daryti, kai hitlerininkai mus užrašo išgabenimui į Vokietiją? Vienintėlis kelias — nevykti į vokišką katorgą. Jei nenori tapti vergu — slėpkis ir įsijunk į kovą prieš ruduosius okupantus! Eik pas tuos, kurie kovoja už mūsų krašto išlaisvinimą nuo hitlerinių pavergėjų, eik pas partizanus. Tiktai kovodami prieš aršiausią mūsų tautos priešą vokiečius, mes išvengsime vergovės reicho katorgoje.

(Iš "Už Tarybų Lietuvą")

VYKIME VOKIEČIUS REPATRIJANTUS IŠ LIETUVOS

Broliai Lietuviai

Tūkstančiai repatrijavusių vokiečių, išvažiavusių 1941 metais iš Lietuvos, vėl grįžta į mūsų kraštą. Kaip erkės jie vėl apsėdo lietuvių tautos kūną ir čiulpia mūsų brolių kraują.

Ko grįžta vokiečiai į Lietuvą?

Jie nori būti mūsų viešpačiais, mūsų tautos engėjais. Nueik į dvarą, į fabriką, į įstaigą. Visur rasi okupantą, vokietį repatrijantą. Lietuviai čia tik vergų ir tarnų pareigas eina.

Ką neša vokiečiai repatrijantai lietuvių tautai?

Tūkstančius mūsų brolių ir seserų hitlerininkai okupantai išveža iš gimtojo krašto. Juos veža katorginiams darbams į Vokietiją ir į pafrontę. Šimtais ir tūkstančiais jie žūsta nuo bado ir ligų, nuo bizūno ir kulkų.

Vokiečiai repatrijantai užima lietuvių vietas Lietuvoj

Kas atima iš Lietuvos ūkininko paskutinį gyvulį, paskutinį duonos kąsnį? Kas atiminėja iš lietuvių ūkius? Vokietis okupantas. Mūsų kruvinu prakaitu pagaminti turtai išvežami į vokiškąjį faterlandą.

Mūsų brolių ūkiai atiduodami vokiečiams repatrijantams

Kieno įsakymu miestuose lietuviai iškeliami iš geriausiųjų namų? Vokiečių, mūsų krašto pavergėjų.

Namai, visi geresnieji butai miestų centruose atiduodami vokiečiams repatrijantams

Lietuvi! Savame krašte tu nebe šeimininkas. Hitlerinis okupantas nustatė, kiek tu turi duonos suvalgyti, kad vokietis repatrijantas galėtų jos dvigubai ir trigubai daugiau ėsti. Hitlerinis okupantas neparduvinėja tau pramonės prekių, kad vokiečių krautuvėse jų būtų perteklius, kad jomis būtų aprūpinti vokiečiai repatrijantai.

1915 - 1918 metų kaizerinės okupacijos metu vokiečiai buvo pagrobę į savo rankas 656 tūkstančius hektarų lietuviškos žemės. Dabar vokiečiai užsimoję pagrobti visą lietuvių žemę.

Kaizeriniai okupantai planavo lietuvius išvaryti į Sibirą, o Lietuvoje apgyvendinti vokiečių kolonistus.

Hitleriniai okupantai jau išvežė iš Lietuvos 250 tūkstančių lietuvių. Jų vieton atgabeno vokiečius repatrijantus, o su jais ir kitus vokiečius.

Broliai lietuviai!

Prisodinę mūsų krašte savo išeprų, vokiečių repatrijantų, hitlerininkai ruošiasi mūsų tėvynę paversti vokišką ja provincija, kurioje lietuviai vergautų vokiečiams baronams.

(Tąsa 4-tame pusl.)

Lietuvių Vaikų Namai Tarybų Sąjungoje

Pirmomis karo dienomis, Hitleriui užpuolus Tarybų Sąjungą, Lietuvos gyventojai nespėjo tvarkingai evakuotis iš Lietuvos. Daugelis jų išvažiavo taip, kaip stovi: vienuose kostiumuose, vasarinėse suknelėse. Buvo išblaškytos šeimos: tėvai pametė vaikus, vaikai tėvus, broliai seseris; daug iš jų buvo Hitlerio bombų užmušti.

Lietuvos vyriausybė, vietinių tarybinių organų padedama, tuč tuojau ėmė organizuoti lietuviškus vaikų namus Tarybų Sąjungos užnugary ir per gana trumpą laiką buvo įrengti šešeri vaikų namai: du Gorkio srity, du Udmurtijos autonominėj respublikoj, vienas Kirovo srityje ir vienas Mordovijos autonominėje respublikoje. Čia surinkti vaikai, pametę tėvus, pasilikę našlaičiais, vaikai, kurių tėvai kaunasi Raudonojoj Armijoj su vokiškiskiais užpuolikais, čia surinkti vaikai, kurie liko iš Palangos vaikų stovyklos, nes šią stovyklą pirmąją karo dieną anksti rytą subombardavo vokiečiai. Čia sutalpinta vaikų pionierių stovykla, kuri spėjo evakuotis iš Druskininkų. Čia taip pat priimti vaikai tų motinų, kurioms sunku išlaikyti savo vaikus dėl perdidelės šeimos.

Iš viso šiuose lietuvių vaikų namuose dabar gyvena 460 vaikų, maždaug 6-15 metų amžiaus, jų tarpe berniukų — 264, mergaičių — 196. Iš jų mokyklas lanko 400 vaikų. Kiti vaikai dar nepasiekė mokyklinio amžiaus. Auklėtojai ir mokytojai yra daugiausia iš evakuotųjų lietuvių tarpo. Jie moko vaikus lietuvių kalba.

Nors ir labai sunkus karo metas, tačiau evakuoti lietuvių vaikai yra aprūpinti tiek, kad gali ramiai laukti karo pabaigos ir gyvi, sveiki, išauklėti grįžti į Lietuvą.

Vaikai aprūpinti maistu, butu, apsivilkę, apsiavę. Tarybų vyriausybė jais rūpinasi kiek galėdama.

Šaltais žiemos vakarais susėda vaikučiai su auklėtojomis aplink šiltą krosnį. Na, ir prasideda pasakojimai, klausimai, ateities planų kūrimas. Svarbiausia ir opiausia visiems vaikams tema, be kurios nepraeina nė vienas vakaras, tai pasišnekėjimai apie vokiečių okupuotą Lietuvą, apie tėvus, kurie pasiliko Lietuvoje, nespėjo išvažiuoti, apie brolius, seseris ir draugus, kuriuos bebėgančius vokiečiai subombardavo. Tokiais momentais ne vienam vaikučiui širdelę suspaudžia, ne vienas iš jų apsiverkia, prisiminęs savo mamą, tėtę, broliuką, sesutę. "Kur jie dabar randasi? Ar gyvi jie?" —dažnai tokie klausimai kyla mažose vaikų galvutėse. Ir suaugusiam žmogui dažnai širdį suspaudžia, kad šiuos našlaičius reikia raminti, net gi —teisybės negalima pasakyti apie jų tėvus ir vaikučių draugus, kenčiančius hitlerinėj vergijoj.

Nepavydėtinas likimas pasiliktu Lietuvoje vaikų suiaudina kiekvieną, ir ramiai atsikvepia krūtinė, kad žiūri į vaikus, kurie randasi čia, Tarybų Sąjungoje, lyg po šiltu motinos sparnu.

Irena Povilavičiūtė

4-7-43

ŽMONĖSE

MAKSIM GORKI

18

(Tąsa)

Nejučiomis priėjo panaktinis ir nustūmė mane nuo stulpelio, klausdamas:

— Tu ko čia garksai?

— Muzika, — paaiškinau aš.

— Maža ko! Vilkis....

Aš greit apibėgau aplink kvartalą, vėl sugrįžau palangėn, bet viduj jau nebegrojo, pro langelį triukšmingai veržėsi gatvėn linksmas ūžimas, ir tai buvo taip nepanašu į griaudžiąją muziką, lyg aš ją būčiaus girdėjęs per sapną.

Beveik kiekvieną šeštadienį aš nubėgdavau prie to namo, bet tiktai vieną kartą, pavasarį, vėl užgirdau ten violončėlę — ji grojo beveik neperstodama ligi pusiaunakčio; — kai aš sugrįžau namo, mane gerokai apkūlė.

Mano pasivaikščiojimai žvaigždėtomis žiemos naktimis ištuštėjusiomis miesto gatvėmis labai praturtindavo mane. Aš tyčia išsirinkdavau nutolusias nuo centro gatves; centrinėse gatvėse buvo daug žibintų, mane galėjo pastebėti šeimininkų pažįstami, tada šeimininkai sužinotų mane praleidžiant vakarines pamaldas. Kliūdvo girti, policininkai ir prostitutės; o tolimosiose gatvėse galima buvo žiūrinėti pro apatinių gyvenimų langus, kai jie nelabai tebūdavo užšalę ir neužleisti iš vidaus.

Daug įvairių paveikslų yra parodę man tie langai: mačiau aš, kaip žmonės meldžiasi, bučiuojasi, pešaši, lošia kortomis, tyliai šnekučiuoja, — prieš mane, lyg kapeikinėj panoramoj, tęsėsi nebylys gyvenimas.

Mačiau aš pogrindyje, užustalėj, dvi moteris — jaunutę ir vyresnę; priešais jas sėdėjo ilgaplaukis gimnazistas ir, mostaguodamas rankomis, skaitė joms knygą. Jaunesnioji klausė, rūsčiai suraukusi ančiakius, atsišliejusi į krėslo atlošą, o vyresnioji — laibutė ir gražiaplaukė — staiga užsidengė delnais veidą, jos pečiai ėmė krūpčioti, gimnazistas nubloškė knygą, ir kai jaunesnioji, pašokusi, išbėgo, jis krito ant kelių prieš aną, gražiaplaukę, ir ėmė bučiuoti jos rankas.

Pro kitą langą aš nužiūrėjau, kaip didelis barzdotas vyras, pasisodinęs ant kelių moterį su raudona striuke, supė ją, kaip vaiką, ir, matyt, kažką dainavo, plačiai prasižiodamas, išvertęs akis. Ji lėpo juoku, lošdamosi aukštielninka, mosikuodama kojomis, jis ją ištiesia ir vėl dainuoja, o ji vėl papliumpa juokais. Aš žiurėjau į juos ilgai ir pasimečiau, kai supratau, kad jiems užteks linksmumo visai nakčiai.

Daug panašių paveikslų visam amžiui įsmego mano galvon, ir dažnai, susižvėjęs jais, aš pavėluodavau namo. Tai sukeldavo mano šeimininkų įtarimą, ir jie kamantinėdavo mane:

— Kurioje cerkvėje buvai? Koks popas laikė pamaldas?

Jie pažino visus miesto popus, žinojo, kada kokią evangeliją skaito; žinojo visa, — jiems buvo lengva sugauti mane meluojant.

Abi moterys meldėsi piktajam mano senelio Dievui—Dievui, kuris reikalavo, kad Jo bijotų; Jo vardas nuolatos buvo moterų lūpose,—net bardamosi jos gązdindavo viena kitą:

— Palauk! Nubaus tave Viešpats, suries Jis tave, nedorėlę!...

Gavėnioj, pirmos savaitės sekmadienį, senutė kepė paplotėlius, ir jie vis jai apdegdavo; nuo ugnies paraudusi, ji rūsčiai rėkė:

— A, kad jus velniai kur trauktų...

Ir staiga, pauosčiusi keptuvę, pajuodo, sviedė keptuvę žemėn ir ėmė staugti:

—Viešpatie, gi keptuvė taukuota, prižagta, neišdeginau aš jos pirmadienį, Vie-ešpatie!

Atsiklaupė ir ėmė prašytis su ašaromis:

— Viešpatie, atleisk man, prakeiktajai, vardan Kančių Tavo! Neprapuldyk, Viešpatie, senos kvailės...

Iškeptuosius paplotėlius atidavė šunims, keptuvę išdegino, o marti ėmė prikaišioti anytai:

— Jūs net gavėnioj taukuotose keptuvėse kepate...

Jie įtraukdavo savąjį Dievą į visus namų reikalus, į visus savo smulkaus gyvenimo kampus,—nuo to menkas jų gyvenimas gaudavo paviršinį reikšmingumą ir kilnumą, rodėsi, lyg jis tarnautų aukštesnei galybei. Šitas Dievo traukimas į nuobodžius menkniekius slėgė mane, ir nenorom aš žvalgydavaus į kampus, jausdamasis beesąs kažkieno nematomoj priežiūroj, o naktimis mane apgaubdavo šaltu debesiu baimė,—ji kildavo iš virtuvės kampo, kame ties šventųjų paveikslais degdavo negesinama aliejinė lempelė.

Šalia lentynos—didelis langas, dveji perskirti rėmai; bedugnė mėlyna tuštuma žiūri pro langą, rodosi, kad namas, virtuvė, aš— viskas kabo šios tuštumos pakrašty, ir, jeigu staigiai sujudėtum, visa nutrūktų ir nulėktų mėlynon šalton skylėn ir skristų pro žvaigždes, mirties tyloj, be triukšmo, kaip skenda akmuo, įmestas vandenin. Ilgai aš gulėdavau nejudėdamas, bijodamas apsiversti ant kito šono, laukdamas baisaus gyvenimo galo.

Neatsimenu, kaip aš išgijau iš tos baimės, bet aš išgijau greitai: suprantama, man padėjo gerasis bobutės Dievas, ir aš manau, kad tada pajutau paprastą tiesą; aš nieko bloga dar nesu padaręs, nenusikaltusio—bausti negalima, o už svetimas nuodėmes aš ne atsakovas.

Prabėgiodavau aš ir mišias, ypač pavasarį, — neįveikiamos jo jėgos nieku būdu neleisdavo manęs cerkvėn. Kai kartais man duodavo kelias kapeikas žvakutei, tai galutinai pražudydavo mane: aš prisipirkdavau bobučių, per visas mišias lošdavau ir būtinai pasivėlindavau namo. O kartą pralošiau net visą griviną, kurią man buvo davę mirusiųjų atminimui ir prosvirai pirkti; taigi teko pasivogti prosvirą iš lėkštės, kurią zakristijonas išnešė iš altoriaus.

Lošimą aš mėgau aistringai ir įsitraukdavau lošiman ligi padūkimo. Buvau pakankamai vikrus, stiprus, ir artimose gatvėse užsitarnavau geriausio lošėjo vardą.

Gavėnioj privertė mane pasninkauti ir eiti išpažinties, ir štai einu aš pas mūsų kaimyną, tėvą Dorimedontą Pokrovskį. Aš laikiau jį rūsčiu žmogumi ir buvau jam asmeniškai nusikaltęs: daužydavau akmenimis altanėlę jo sode, pykdavaus su jo vaikais, ir apskritai jis galėjo priminti man daugelį jam nemalonių mano pasielgimų. Dėlto aš nerimastavau, ir, man bestovint menkutėj cerkvėj ir belaukiant eilės, mano širdis drebėjo.

Bet tėvas Dorimedontas sutiko mane geraširdišku šūksniu:

— A, kaimynas.. Na, klaupkis! Kuo nusidėjai?

— Jis apdengė mano galvą sunkiu aksomu, aš troškau nuo smilkalo ir vaško kvapo, kalbėti buvo sunku ir nebuvo noro.

— Vyresniųjų klausai?

— Ne.

— Sakyk — nusidėjau!

Netikėtai aš išrėžiau:

— Prosviras vogiau.

— Kaip tai? Kur? — paklausė šventikas, pagalvojęs ir neskubėdamas.

— Šventos Trejybės cerkvėj, Švento Kryžiaus, Kristaus Išganytojo...

— Na, na, visose cerkvėse! Tai, brač, negerai, nuodėmė,—supranti?

— Suprantu.

— Sakyk — nusidėjau! — Pavogęs, valgydavai?

— Kartais valgydavau, o kai kada pralošdavau pinigus, o prosvirą namo reikia parnešti, — aš ir vagiu...

Tėvas Dorimedontas pradėjo kažką neaiškiai ir su nuovargiu šnabždėti, paskui davė dar keletą klausimų ir staiga griežtai paklausė?

— Ar neskaitei nelegališkų knygų?

— Aš, žinoma, klausimo nesupratau ir paklausiau:

— Ko?

— Uždraustų knygučių ar neskaitei?

— Ne, jokių...

— Atleidžiama tau tavo nuodėmės... Stok!

Aš nustebęs pažvelgiau į jo veidą,— jis atrodė mąslus ir geras. Man buvo nesmagu, nejauku; išleisdami mane išpažinties, šeimininkai prikalbėjo apie ją visokių baisenybių, įtikinę reikiant tikrai gailėtis dėl papildytųjų nuodėmių.

— Aš į jūsų altanėlę akmenimis mėčiau, — pareiškiau aš.

(Daugiau bus)

MONTELLO LIETUVIAI SUKĖLĖ AMBULANSAMS $1,446 AUKŲ

Einant Prie Užbaigos

Mūsų lietuvių kolonijos ambulansų pirkimo darbas, kuris buvo nustatytas ir vedamas pagal Massachusetts Lietuvių Komiteto direktyvą, jau eina prie užbaigos.

Per pastaruosius tris mėnesius mūsų vietinis komitetas, su pagalba geros širdies padėjėjų, varė savo darbą pirmyn be atlaidos, kad sukelti kuo daugiausia pinigų nupirkimui ambulansų Amerikos Raudonajam Kryžiui ir Raudonosios Armijos lietuvių divizijoms, kurios veda mirtiną kovą prieš žmonijos neprietelius.

Iš vėlesnio vietinio komiteto narių susirinkimo pasirodė, kad montelliečiai daug pasidarbavo tame grynai filantropiškame reikale. Daug susirinkimų turėjo per tą laikotarpį ir daug vakarų pašventė belankydami krautuves, kliubus ir gyvenimo vietas, idant susitikti ir pertikrinti geros valio žmones, kas link prisidėjimo prie mūsų bendro darbo.

Vietinio komiteto raportas liūdija, jog per pereitą mėnesį surinkta nemaža suma pinigų dėl to pačio tikslo. Čia noriu pažymėti keletą veikėjų, kurie pridavė blankas su žmonių vardais ir aukomis. Tą darbą atliko šie asmenys: Julija Stigienė, Marijona Gutauskienė, Kazimiera Čereškienė, Frank Stripinis ir Ona Turanienė, kuri pirmiau surinko daug vardų su aukomis, bet per klaidą jos vardas nebuvo pažymėtas iki šiol.

Žemiau paduodu tų draugijų ir tų žmonių vardus, kurie prisidėjo su aukomis:

Birutės Draugija	$25.00
Hanover Lietuvių Piliečių Kliubas	$10.00
Aaron Tarlow	10.00
Algirdas Kugis	10.00
Barbora Baranauskienė	5.00
Liudvikas Potsius	5.00
Louis Šabalaitis	5.00
Kastantas Urbonas	5.00
Ida Glodenienė	5.00
Jos. S. Phencuf, M. D.	5.00
Edward Warabow	5.00
Josephine Mikėnas	5.00
Amilė Balčiūnas	5.00
Adolph ir Stasė Gureckiai	5.00
Charles Raukis	5.00
Albert Patsius	5.00
Vienybės Draugija	5.00
Eva Kavolis	4.00
Jonas Vaitaitis	4.00
Beatrice Navickas	3.00
William Lapinskas	3.00
Sam Silverstein	3.00
Anna Bubin	2.00
Beatrice Zabarauskas	2.00
Uršulė Zaleckaitė	2.00
Antanas Lalis	2.00
Rozalina Kazlauskas	2.00
Anna Ustupas	1.00
Antanas Krensevičius	1.00
Palionija Sinkevičienė	1.00
Antanas Damulis	1.00
Frank Navickas	1.00
John Telečka	1.00
Joseph Ramanauskas	1.00
Klemensas Navickas	1.00
Viso	$155.00
Pirmiau buvo surinkta	1291.45
Sudėj. sykiu pasidaro	1,446.45

Tai yra šitokis mūsų lietuvių kolonijos rekordas kas link sukėlimo finansų tam labdaringam tikslui. Garbė priklauso vietinio komiteto nariams ir tiems veikėjams, kurie visą laiką padėjo darbuotis ir vardan komiteto tariu širdingai ačiu visiems prisidėjusiems su gausiomis aukomis.

Balandžio 4 d., Lietuvių Tautiško Namo svetainėje įvyko prakalbos. Kalbėtojum buvo Ottis Hood iš Bostono, kelis kartus buvęs komunistų kandidatas į gubernatorius. Jis savo prakalboje aiškino apie komunistų partijos užduotį šiame karo laikotarpyje. Nurodė, kokią svarbią rolę lošia komunistų partija darbo žmonių judėjime; kvietė žmones stoti komunistų partijon ir drauge dirbti visų žmonių gerovei. Pabaigęs savo kalbą, atsakinėjo į klausimus. Publikos buvo nedaug, kadangi tuo pačiu laiku pasitaikė J. Tautvaišos laidotuvės.

X. Kareivis.

Vykim Vokiečius Repatrijantus iš Lietuvos

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

Nesulauks to rudieji prūsokai! Lietuvių tauta nevergavo ir nevergaus naujųjų laikų kryžiuočiams. 1918-19 metais mes išvijome iš Lietuvos kaizerinius okupantus. Išvarysime iš savo tėvynės ir hitlerinius plėšikus.

Drąsiau į kovą prieš mūsų pavergėjus!

Tenebūnie Lietuvoje vietos kolonistams, vokiečiams repatrijantams!

Deginkime jų sodybas, naikinkime juos pačius!

Mirtis okupantų išperoms — vokiečiams repatrijantams!

Mirtis vokiškiems okupantams!

1942 m. lapkritis.

Red. Pastaba: Šis lapelis plačiai paskleistas Lietuvoje.

Anglų ir Amerikos bombanešiai vėl atakavo karinius fašistų punktus Sardinijoj ir Barri, Italijoj.

Mrs. Emma Van Coutren, iš New Yorko, išdidžiai sėdi prieš atvaizdus savo vaikų, esančių Dėdės Samo ginkluotose jėgose. Jos trys dukterys yra WAAC'sai, vienas sūnus laivyne, o kiti šeši sūnūs — tarnauja kariuomenėje.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"

THE CALL TO THE COLORS IS A CALL FOR DOLLARS

Dig deep. Strike hard. Our boys need the planes, ships, and guns which your money will help to buy.

Go to your bank, post office, or savings and loan association. Tell them you want to buy Defense Bonds regularly, starting now.

SVARBIOS KNYGOS

RAISTAS

Apysaka iš Chicagos lietuvių gyvenimo, dirbančių gyvulių skerdyklose

PARAŠĖ UPTON SINCLAIR

Pataisytas ir papildytas lietuvių kalbon vertimas.

450 Puslapių. Kaina $1.00.

Mortos Vilkienės Divorsas

Puikus vaizdas Amerikos lietuvių gyvenimo.

PARAŠĖ MIKAS RASODA

Apysaka, kur autorius labai gyvai vaizduoja ekonominį, politinį ir kultūrinį lietuvių gyvenimą Amerikoje.

Puslapių 320. Kaina $1.00.

Nurodoma kaip paprasti darbininkai išsilavina ir patampa visuomenės veikėjais. Kaip biedni bemoksliai išeina aukštus mokslus ir atsiekia profesijas su kitų pagalba, o vėliau būna laisvai nedėkingi savo prieteliams. Vieniems progresuojant, o kitiems tinginiaujant atvykusiems į šią laisvą šalį, prasideda kova šviesos su tamsa. Ji pasireiškė formoje divorso jaunoje šeimoje, kur iškyla daug skandalų.

English - Lithuanian Self - Instructor

Tai rankvedis angliškai kalbantiems mokytis lietuviškai. Taipgi gali pasinaudoti lietuviai, norintieji mokytis anglų kalbos.

PARAŠĖ DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Puslapių 252, stiprials audimo apdarais, kaina $1.50.

Lietuvių Kalbos Gramatika

Pritaikyta Amerikos Lietuviams su Angliškais Paaiškinimais

SUTAISĖ DR. D. PILKA

Kaina $1.00 už egzempliorių.

"Gyvenimo Saulėleidis"

Pirma Knyga Lietuvių Kalboje apie Numirusių Laidojimą

Parašė ir Išleido Graborius

JOSEPH LeVANDA--LEVANDAUSKAS

300 puslapių, kaina $1.25.

Kiekvienam svarbu susipažint su sekamais dalykais: Laidojimų Istorija, papročiai, apeigos, testamentai, advokatai, teismai ir kiti dalykėliai. Taipgi balzamavimas, plastika, kaukės, chemikalai, taxidermija, koplyčios, kapinės, mausolėjai, deginimai, mirusio tu to pervedimai ir tt.

Bešvintantis Rytas

STASIO JASILIONIO EILIŲ RINKINYS

Daug gražių eilių, puikus pasirinkimas skambių eilučių vaikučiam mokytis deklamuot.

288 puslapių. Kaina 50c.

Vokiškieji Grobikai --- Mirtini Lietuvių Kultūros Priešai

PARAŠĖ DOCENTAS KOSTAS KORSAKAS

Bruožai iš Lietuvos karų su vokiečiais nuo 853 metų iki šių dienų.

Puslapių 32. Kaina 10c.

Pirmoji Pagalba Ligoje ir Nelaimėje

PARAŠĖ DR. J. J. KAŠKIAUČIUS

Kiekvienas žmogus privalo šią knygą turėti savo namuose. Labai svarbūs patarimai ką daryti susižeidus, staigiai kam apsilobus arba apsirgus kada sunku gauti gydytojaus pagalba.

Ši knyga duoda daug receptų, sulyg kuriais gausite vaistų gydytis pagal nurodymus knygoje.

Kaina $1.00.

New Yorko Pasaulinės Parodos Paveikslų Albumas

Būtinai įsigykite šį puošalą savo namų knygynui. Tai puikiausia padaryta knyga lietuvių kalboje. Trijų spalvų viršeliai; daugybė gražių paveikslų iš Pasaulinės Parodos 1939 ir 1940 mm. Taipgi telpa paveikslai pasauliniai garsių pastatų New Yorko mieste. Yra daug mokslinių informacijų apie naujovinę techniką ir yra skambių bruožų iš Amerikos istorijos.

56 puslapių; kaina 25c.

"Laisvės" Administracija

427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Amerikos Lakūnai Bombardavo Italijos Lėktuvų Stotį ir Japonus 3-se Frontuose

Amerikos Oficialiai Pranešimai

CAIRO, Egiptas, bal. 27. — Jungt. Valstijų oro jėgų pranešimas:

Stambus būrys didžiųjų Amerikos bombanešių atakavo Bari lėktuvų stovyklą, pietiniai-rytiniame Italijos pajūryje, dienos laiku bal. 26.

Mūsų bombos pataikė į priešų lėktuvų pastoges ir į aikštėje buvusius orlaivius: sukėlė daug gaisrų ir sprogimų ir sunaikino grupę žibalo bakų (tankų) arti tos aikštės. Taip pat buvo pastebėta pataikymai į artimą geležinkelių kiemą.

Priešų lėktuvai kovotojai buvo pakilę oran, bet jie neatakavo mūsų lėktuvų.

Visi mūsų lėktuvai saugiai sugrįžo.

WASHINGTON, bal. 27. — Laivyno pranešimas:

PIETINIS RAMUSIS VANDENYNAS

Jungtinių Valstijų didieji bombanešiai balandžio 26 d. anksti iš ryto atakavo japonų pozicijas Kahili, Shortland salos srityje.

ŠIAURINIS RAMUSIS VANDENYNAS

Bal. 25. — Didieji ir vidutiniai mūsų bombanešiai ir lėktuvai kovotojai dienos laiku tryliką kartų atakavo japonų įrengimus Kiskos saloj (vakariniuose Aleutuose).

NEW DELHI, Indija, bal. 27.— Amerikos oro jėgų pranešimas:

Jungtinių Valstijų bombanešiai atakavo Thilawa žibalo apvalymo ir perdirbimo fabriką į pietus nuo Rangoono (Burmoj). Bombomis tiesiog pataikyta daugelį kartų į priešų įrengimus ties tuom fabriku ir tarp žibalo bakų (tankų). Vienas didelis bakas smarkiai eksplodavo.

Tą pačią dieną vidutiniai mūsų bombanešiai bombardavo japonų karinę bazę Heho; pataikė į lėktuvų stovyklos įrengimus ir į priešlėktuvinių patrankų poziciją.

Bal. 25 d. vidutiniai mūsų bombanešiai atakavo japonų geležinkelių įrengimus (Burmoj).

Tik vienas mūsų lėktuvas negrįžo iš visų tų žygių.

Sovietų Lėktuvai Plačiai ir Sekmingai Naikino Nacių Įrengimus Fronte ir Užfrontėje

Sovietų Oficialiai Pranešimai

LONDON, bal. 28. — Vidunaktinis Maskvos radijo pranešimas:

Karo fronte balandžio 27 d. nebuvo svarbių atmainų.

Vienas mūsų karinis laivas nuskandino vokiečių transporto laivą 2,000 tonų įtalpos ties Krimu (Juodojoj Jūroj).

Bal. 26 d. sovietinės oro jėgos įvairiose fronto dalyse sunaikino bei sužalojo bent 20 vokiečių trokų, vežusių kareivius ir reikmenis, susprogdino du amunicijos sandėlius ir suardė kelis geležinkelio traukinius.

Centraliniame fronte buvo nušluota apie kuopa priešų pėstininkų.

Į pietus nuo Balaklejos sovietinė kariuomenė drūtino savo pozicijas. Mūsų žvalgai nukovė apie 100 vokiečių.

Kuban srityje sovietiniai lakūnai per kautynes ore nušovė žemyn penkis vokiečių lėktuvus. Mūsų bombanešiai sunaikino dvyliką priešų lėktuvų ant žemės, pačioje jų stovykloje.

Volchovo fronte (į pietus nuo Leningrado) sovietiniai artileristai sunaikino šešias vokiečių kanuoles, nutildė dvi baterijas mortirų ir sudaužė dešimt fortų ir požeminių apkasų.

Partizanai Mogilevo provincijoj atakavo vieną apskrities miestą ir supliekė vokiečių garnizoną.

Bal. 27. — Sovietų lakūnai sekmingai atakavo lėktuvų stovyklas ir didžiąsias geležinkelių stotis vokiečių užnugarėje; dvylika bombų tiesiog pataikė tik į vieną priešų lėktuvų stovyklą.

Į vakarus nuo Rostovo mūsų artilerija sunaikino septynis vokiečių fortukus ir požeminius apkasus.

Kuban apylinkėje mūsų priešlėktuvinių patrankų baterija, komanduojama Kostenko, per kelias paskutines dienas nušovė žemyn 17 vokiečių lėktuvų.

Oriolo apygardos partizanai įsiveržė į vieną apgyventą vietą, užmušė daugiau kaip 100 hitlerininkų, pagrobė keturis kulkasvaidžius, vieną mortirą, 5,000 kulkų ir kiekį kitų karo reikmenų.

BENDRAS GEGUŽINĖS MINĖJIMAS ŠVEDIJOJE

Stockholm, Šved. — Socialistai, komunistai ir darbo unijos nutarė vienoj bendroj demonstracijoj maršuoti, minint Gegužės Pirmąją Boforso mieste, Švedijos karinės pramonės centre.

Sostinės Stockholmo priemiesčių, Dundbybergo ir Kinkoepingo darbininkų unijos taipgi užgyrė tokias jungtines demonstracijas tą dieną.

Stockholm, bal. 27. —Švedijoj eina nepatvirtinti gandai, būk Amerika sutraukius ryšius su Finliandija (Suomija).

Chicago, Ill.

1,200 CIO Pareigūnų Reikalavo Algų ir Kainų Stabilizacijos

Hamilton viešbučio salėn susirinko Chicagos ir apylinkės CIO unijų pareigūnai. Dalyvavo per 1,200 unijų viršininkų. Jie vienbalsiai išstatė reikalavimus, kad pirma negu bus įvykinta nusistovėjimas algų, tai turi būti įvykinta algų ir kainų sulyginimas.

CIO unijų Chicagos Tarybos pirmininkas pasakė principalę prakalbą. Jis nekaltino prezidento už tai, kad kainos keliamos, o algos paliekamos užpakalyje, bet nurodė:

"Už esamus nelygumus kaltas ne prezidentas, bet pramonių savininkai, kurie viena akia žiūri į vėliavą ir viena ranka laiko kišeniuje pinigine."

Į Roosevelto mestą obalsį "hold-the-line" ši konferencija davė atsakymą, kad CIO palaikys obalsį, bet turi būti algos sulygintos su kainomis. Todėl reikalauja, jog mažiausia alga už 40 darbo valandų per savaitę būtų $30. Taipgi, kad mažiausias valandos atlyginimas būtų 75c.

CIO unijų pareigūnų konferencija pasižadėjo ko-operuoti ir įtemptai dirbti įmonėse, bet iki bus galima tikėtis stabilizacijos, tai darbininkai neturi būti paversti aukomis tos stabilizacijos.

Rep.

Turės Daugiau Mokėt Už Vaikų Plaukų Kirpimą

Jaunesni vaikai 12 metų už plaukų nukirpimą turės mokėti paprastom dienom nuo gegužės 3-čios po 50c, šeštadieniais 60c. Taip nutarė kirpyklų savininkų susivienijimas.

Plėšikas Nulaužė Moteriai Du Šonkauliu

Plėšikas partrenkė žemėn Miss Notussika, 43 m., kai ji ėjo viešbutin nakvynei, 5019 So. Ashland Ave. Piktadaris pasigrobė ridikulį ir nubėgo. Moteris įbėgo į restoraną ir prašė pagalbos. Kai vėliau ją daktaras apžiūrėjo, tai pasirodė, jos du šonkauliai nulaužti.

Iš Aido Choro Veikimo

Pereitos žiemos sezone beveik nebuvo to parengimo, to nedėldienio, kad choras nebūtų su dainomis išstojęs estradon. Kad ne viena, tai kita organizacija kvietė aidiečius dainuoti, o jie neatsisakė patarnauti, jog parengimai nusisektų.

Be to, choras pastatė gražią operetę "Apsigavo." Aišku, darbas buvo didelis, bet jis darniai atliktas ir viskas gerai išėjo.

Prasidėjus pavasariui, choristai manė, kad bus progos valandėlę pasilsėti. Bet kur tau, veikimas nei kiek nesumažėjo. Pereitame susirinkime paaiškėjo, kad esame užkviesti dainuoti mitinge Pirmos Gegužės paminėjimui, kuris įvyks gegužės pirmą, Kultūros salėje, 10413 S. Michigan Ave. Gegužės 9-tą choras pildys programą Latvių Darbininkų organizacijos parengime, Harmony Hall.

Sekmadienį, birželio 27 d. Aido Choras rengia savo pikniką prie Tautiškų kapinių. Pavasario sezonas eina. Tuoj bus vasara ir ateis daugiau darbų.

Vadinasi, mes, su mokytoja Daratėle Yuden, smarkiai darbuojamės visuomeninėj dirvoj.

Choro Koresp.

Maskva. — Teigiama, kad tai Sovietų oro jėgos sudaužė nacių planus pradėt didį pavasario ofensyvą.

Maskva. — Savo bergždžiose paskutinėse atakose prieš Sovietus Kuban srityje naciai prarado jau daug šimtų lėktuvų.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

SO. BOSTON, MASS.

Mezgėjų susirinkimas ir sykiu draugiškas arbatos ir žaislų vakarėlis įvyks šeštadienį, geg. 1 d., 8 val. vak., 2 Atlantic Street. Todėl kviečiame visus draugus ir drauges dalyvauti. Mezgėjos prašomos sunešti visus mezginius, nes jie turi būti išsiųsti lietuviams raudonarmiečiams. — Mezgėjų Komitetas. (100-102)

PHILADELPHIA, PA.

Draugystė Lietuva rengia balių gegužės 1 d., 4647 Melrose Street. Bus šokiai, galėsite linksmai praleisti laiką. Parengimas ruošiamas naudai Raudonojo Kryžiaus. Kviečiame narius ir svečius dalyvauti.— Kom. (100-102)

BALTIMORE, MD.

Baltimorės Lietuvių Moterų Mezgėjų Kliubas rengia draugišką gegužinį išvažiavimą. Sekmadienį, geg. 2 d., Deltuvų ūkėje, 4811 Benson Ave., Arbutes, Md. Kviečiame draugus ir prietelius skaitlingai dalyvauti. Kadangi išvažiavimas įvyks prieš pietus, tai nereikės vežtis valgio, nes ant vietos turėsime Crab Soup, Roast Beef ir kitokių skanių užkandžių. Taipgi ir alaus. Įžanga nemokama. — Rengėjos. (100-102)

EASTON, PA.

ALDLD 13 kp. narių susirinkimas įvyks gegužės 2 d., 2:30 val. dieną. YMHA salėje, Walnut ir Ferry Sts. Malonėkite būti visi laiku. — Sekr. (100-102)

EASTON, PA.

LDS 51 kp. susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 2 d., 1 val. dieną, YMHA salėje, Ferry ir Walnut Sts. Nariai malonėkite dalyvauti susirinkime.—Evelyn Farion, Sekr. (100-102)

CLEVELAND, OHIO

Visi Veikiančio Komiteto delegatai įsitėmykite, kad V. K. susirinkimas įvyks penktadienio vakare, balandžio 30 d., LDS Kliube, 930 E. 79 St. Susirinkimas bus svarbus, dalyvaukime visi. — J. N. Simans, Sekr. (100-102)

Jei pirksi bonus — mums ir viso pasaulio žmonėms rytojus bus šviesus

BAYONNE, N. J.

Lietuvių Amerikos Ukėsų Kliubo Koncertas ir šokiai įvyks šeštadienį, geg. 1 d., Liberty Hall, 329 Broadway. Šokiai 6 v. vak., koncertas bus biskutį vėliau. Dalyvaus Sietyno Choras iš Newarko, vadovaujant B. Šalinaitei, taipgi solistė Kazokytė iš Brooklyno. Taipgi rusų šokikų grupė iš Newarko. Tikietų kaina 55c su taksais. Užkviečiame visus lietuvius vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. — Rengėjai. (100-102)

GREAT NECK, N. Y.

Interacial Kon., kurioje priklauso visokių tautų žmonių ir kurios tikslas palaikyti tarpe tautų vienybę ir bendradarbiavimą šiame karo laike, nutarė surengti puikų pasilinksminimo vakarą. Įvyks ketvirtadienį, balandžio 29 d. A. J. Kasmočių salėje, 91 Steamboat Rd., 7:30 v. v. Programoje dalyvaus įvairių tautų menininkai: Lietuvių Pirmyn choras, vadovaujant Almos Kasmočiūtės; trumpas kalbas, kurias pasakys Ministeris Brown (kunigas) ir St. Povilo Episcopal Bažnyčios, kunigas William Grime; bus skanūs valgiai ir gėrimai, šokiai ir kitoki pasilinksminimai visiems veltui, ir nebus jokios piniginės rinkliavos. Tai dar pirmas toks svarbus tarptautinis parengimas įvyks. Pirmininkaus kunigas William Grime. Todėl visiems lietuviams yra svarbu dalyvauti šiame parengime. — Kom. narys. (100-101)

WATERBURY, CONN.

Pamatykite nepaprastai gražų veikalą, išgirskite mūsų tėvų kraštо dainas, praleiskite vakarą su šimtais Waterburio lietuviais, gegužės 2 d., sekmadienį, 7:30 val., 103 Green St. Vilijos Choras suvaidins puikiai organizuotą spektaklį, trijų aktų muzikalę operetę **"Kada Kaimas Nemiega."** Šis parengimas bus paskutinis šiame sezone, būkite visi ir visos. Rezervuokite sau vietą įsigydami įžangos bilietus iš anksto. — Rengėjai. (101-102)

WILKES-BARRE, PA.

ALDLD 43 kp. susirinkimas įvyks gegužės 2 d., 1:30 val. dieną. Progresyvių Kliubo salėje, 325 E. Market St. Visi nariai dalyvaukite, turėsime daug reikalų aptarti ir bus delegatai renkami į ALDLD 12 Apskritį. — J. Jančaitis, sekr. (101-102)

PITTSTON, PA.

ALDLD 12 kp. susirinkimas įvyks 2 d. gegužės. Paprastoj vietoj ir paprastam laike. Bus rinkimas delegatų į 12 Apskr. pusmetinę konferenciją, kuri įvyks 23 d. gegužės, 11 v. ryto, 325 E. Market St., Wilkes-Barre. Todėl kviečiame visus narius dalyvauti. — M. Kazlauskas. (101-102)

SO. BOSTON, MASS.

Piliečių Kliubo susirinkimas įvyks 3 d. gegužės, 8 v. v., 376 Broadway. Kviečiame narius dalyvauti ir atsivesti naujų kandidatų prisirašyti prie kliubo. Girdėjau, kad A. Dumbrauskas prirašęs 5 naujus narius ir žada atsivesti į susirinkimą. — J. Shukis. (101-102)

HARRISON-KEARNY, N. J.

ALDLD 136 kp. susirinkimas neįvyks sekantį sekmadienį, gegužės 2 d., nes daugelis narių priklauso prie Sietyno Choro, kuris dalyvaus Cliffsaidės parengime. Prašome įsitėmyti, kad susirinkimas įvyks 9 d. gegužės, 2 val. dieną. Prašau narių dalyvauti, gausite naują knygą. Knygą gaus tik tie, kurie užsimokėję duokles 1943 metams. — V. Z. (101-102)

CLIFFSIDE, N. J.

Koncertas ir Šokiai įvyks sekmadienį, gegužės 2 d. Rengia Lietuvių Organizacijos iš Cliffside Parko ir Fairview, (LDS 3-čio Apskr.). Charles Green salėje, 267 Walker St., Fairview. Koncerte dalyvaus Sietyno Choras iš Newarko. Durys atdaros 6 v. v. Muzika, grojant Pavidžio orkestrai, prasidės 7 v. v. Bus vaišinimų. Įžanga 50c, su taksais. Parengimas ruošiamas naudai Am. Raud. Kryžiui. Kviečiame visus dalyvauti. (101-102)

Le VANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
Juozas Levandauskas
Graborius—Undertaker
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N.Y.
NIGHT—HAvemeyer 8-1158
Tel. STagg 2-0783

Clement Vokietaitis
Lietuvis Advokatas
66 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. TRiangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 8-7179

CHARLES
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. Degutis, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
BROOKLYN
Geral Patyrę Barberiai

F. W. Shalins
(Shalinskas)
Funeral Home
84-02 Jamaica Ave.
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto.
Tel. VIrginia 7-4499

DR. J. J. KAŠKIAUČIUS
Telefonas: HUmboldt 2-7964
530 Summer Avenue
Arti Chester Avenue
NEWARK, N. J.
VALANDOS: 2-4 ir 6-8.
Nėra valandų sekmadieniais.

PIRMOJI GEGUŽĖS

Šiemet Pirmoji gegužės Amerikoje bus apvaikščiojama svetainėse. Ji bus minima masiniuose mitinguose. Visi pažangūs žmonės, kuriems nereikės tą dieną dirbti kariniuose darbuose, privalo dalyvauti Pirmosios Gegužės minėjimo mitinguose.

NEW YORK, N. Y.

Apvaikščiojama gegužės 2 d., Yankee Stadium. Iškilmės įvyks popietyje, 1-mą val. Įžanga 55c. Kviečiame lietuvius dalyvauti.

MONTELLO, MASS.

Liet. Taut. Namo salėje, gegužės 1 d. dalyvaus Liuosybės Choras ir Moterų Apšvietos Grupė, po vadovybe George Steponavich. Bus kalbėtojai iš Bostono. Taipgi turėsime muzikos šokiams ir šiaip pasilinksminimų. Įžanga veltui. Kviečia Kompartijos Komitetas.

PHILADELPHIA, PA.

Šeštadienį, 1 d. gegužės įvyks Pirmos Dienos Gegužės Apvaikščiojimas masiniame mitinge. Kalbės Wm. Z. Fosteris, bus ir kiti kalbėtojai ir muzikalė programa. Town Hall, 150 North Broad St. 8 v. v. Rodys judžius "General Suvorov" iš Sovietų Sąjungos. Lietuviai prašomi dalyvaut. — Rep.

HARTFORD, CONN.

Penktadienį, 30 d. balandžio, 8 v. v. Polish National Home, 100 Governor St. Kalbės žinomas kalbėtojas John Williamson. Taipgi bus ir vietinių gerų kalbėtojų. Visi kviečiami dalyvauti paminėjime. Įžanga 25c.

BŪKITE AMERIKOS PILIEČIAIS

Įsigykite šią naudingą knygelę:

KAIP PATAPTI AMERIKOS PILIEČIU IR SUPRASTI DEMOKRATIJOS VEIKIMĄ

Pilietybės pamokų nauja knygutė, "The Basic Principles of Democracy and Citizenship," parašyta adv. Charles P. Kal, yra sustatyta geriausioje ir praktiškiausioje formoje, į kurią įeina daug iliustracijų, ir taip pat 92 klausimai su atsakymais anglų ir lietuvių kalbose.

Adv. CHAS. P. KAL
Knygelės Autorius

KAINA 35c.

Mokestį galite prisiųsti U. S. pašto stampomis 5c. arba 3c. vertės, viso už 35 centus.

Reikalaudami rašykite:

LAISVĖ
427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y.

Lietuvių Kūro Kompanija

Nelaukite iki jūsų anglis išsibaigs iki paskutiniam kavalkui, užsisakykite iš anksto. Nes žiemą yra sunkus pristatymas anglies.

★ ★ ★

Mes taipgi aprūpinam aliejum tuos, kurie savo namuos turite Oil Burners. Kūro reikalu prašome kreiptis:

Tru-Ember Fuel Co., Inc.
496 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N.. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Naudokitės Gera Proga

Per sekančias 30 dienų, mes darome šį specialį pasiūlymą savo seniems ir naujiems pacijantams. Nepaisant didelio pakilimo kainų ant visų akiniam naudojamų medžiagų, mes vis dar patarnaujame už senas žemas kainas.

30 Dienų Nuolaida — *Akiniai už $7.50*

Atsilankę parodykite mums šį skelbimą ir mes duosime jums 10% nuolaidos. Kainos už vienos rūšies stiklus yra nustatytos taip žemos, kad pilnai patarnautume tik už $7.50.

STENGER & STENGER, Optometrists
394-398 Broadway Brooklyn, N. Y.

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)

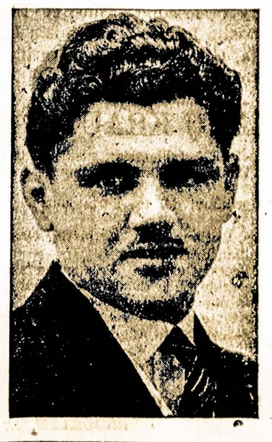

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

Liūdėsio valandoj kreipkitės prie manęs dieną ar naktį, greit suteiksime moderniška patarnavimą. Patogiai ir gražiai moderniškai įruošta mūsų šermeninė. Mūsų patarnavimu ir kainomis būsite patenkinti.

1113 Mt. Vernon St.
Philadelphia, Pa.
Telefonas Poplar 4110

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Koki Tie Didvyriai, Kurie Bus Pagerbti Gegužinėj

Joseph Curran, Nacionalės Jūrininkų Unijos prezidentas ir bendros darbo žmonių gegužinės pirmininkas, įteiks pagarbos medalius trim jūrų didvyriam didžiajame newyorkiečių mitinge šį sekmadienį, gegužės 2 dieną, 1 val., Yankee Stadiume, New Yorke.

Koki tie didvyriai, kuriuos visi tie, kurie dalyvausime gegužinėj, turėsime progos pamatyti ir pasveikinti, prisidėti prie jų pagerbimo?

Du iš jų yra prekinio laivyno jūrininkai, vienas laivyno šaulys.

Jūrininkų istorija, trumpoj sutraukoj, štai kokia:

Nickie Hoogendam ir Cornelius Vanderslot plaukė prekiniu laivu, kuris buvo torpeduotas pereito lapkričio antrą. Apie tai, kas su jais atsitiko po to, pasakojo Hoogendam. Jis iš mažystės buvo pripratęs vikriai plaukioti Holandijos kanaluose ir tik dėka tam, ir taip pat dėka didžiausiam pasiryžimui dar kartą išstoti prieš nacius, išliko gyvas.

"Aš plaukiau tamsoje per devynias valandas be gyvasties saugojimui diržo. Plaukiau iki nutvėriau keletą bamboo lazdų, kurios prigelbėjo išsilaikyti ant vandens. Pagaliau aš daplaukiau prie tropto."

Penki vyrai užsikabino ant to tropto ir po ilgų kančių du iš jų mirė, o trys išsilaikė gyvais plūduriuodami Pietų Atlantike per 83 dienas, bangų mėtomi, apiplaukioję 2,200 mylių, misdami pasigautų ryklių mėsa ir susigaudydami vandens iš retkarčiais užėjusio lietaus lašų.

Skaudžiausias nusivylimas, sako Hoogendam, buvo, kada jie už apie trijų mylių nuo savo tropto pamatę laivą, kuris, palaikęs juos už submariną, paleido mašinas visais garais ir pabėgo.

Iš karto po susirinkimo ant tropto penki vyrai turėjo su savim devynis kenukus pieno, biskelį sausainių, du svaru čokolado ir tuo maistu dalinosi per 16 dienų. Dešimties galionų vandens užteko dar 7 dienoms. Padėkų Dieną jiems pavykę pasigauti sardinkos didumo žuvelę ir perpjovę į penkias dalis "papietavo." Po to jie sugalvojo iškišti nuogą koją vandenin per kilpą ir ryklei (shark) gaudant koją pagauti ryklę, kas jiems ir pavyko. Ryklės kepenų ir širdies jie skaniai pavalgę, bet kita mėsa greitai sugedo. Ir vėl visuotinas badas.

Vienu kartu jie išgyveno be lašelio vandens per tris dienas. Po to užėjo smarkus lietus ir jie su marška prisigaudę ir pasitaupinę 6 galionus geriamo vandens.

Pagaliau, nebeišlaikę ilgiau tokio gyvenimo, du draugai mirė, o likusieji trys, tame skaičiuje ir Hoogendam, iš 145 svarų vyro sunykęs į 80 svarų skeletoną, buvo laivo atrasti ir išgelbėti. Jie atgavo sveikatą. Du iš jų dalyvaus Stadiumo mitinge ir po to ketina grįžti vežti reikmenis mūsų kariams ir talkininkams. Vežti tas reikmenis, kuriomis, jie tikisi ir pageidauja, turės būti atidarytas antrasis frontas Europoje ir priartintas galas baisiam žmonių kankinimo ir žudymo surengėjui fašizmui.

Faktai Apie Gegužinę

Išsikirpkite šį lapelį ir turėkite su savim, kad patys žinotumėt ir kitiems galėtumėte pasakyti.

Gegužinę rengia darbininkų unijos—AFL ir CIO; remia šimtai kitų organizacijų.

Įvyks šį sekmadienį, gegužės 2 dieną, 1 val., Yankee Stadiume, E. 161st St. ir River Ave., New Yorke.

STADIUMAS PRIVAŽIUOJAMA:

IRT—Jerome arba Lexington traukiniais, einančiais į Woodlawn. Gaunami Union Square ir kitose didžiosiose stotyse, New Yorke.

Independent (8th Ave.)—Grand Concourse traukiniais. Gaunami 42nd St. stotyje, Išsėsti 161st St. stotyje.

Norinti važiuoti kartu su lietuvių Komitetu susirinkite prie Laisvės salės 11 val. ryto. Įžangos tikietus po 55c iš anksto įsigykite Laisvės raštinėj ir pas platintojus.

N. K.

Alan Ladd ir Loretta Young filmoje "China," antra savaitė sekmingai rodomoj Paramount Teatre, prie Times Square, New Yorke. Greta filmos yra scenos aktai, dalyvaujant Harry James ir kitiems.

Šv. Jurgio Draugystė Ruošiasi Didžiai Iškilmei

Šv. Jurgio Draugystės didžiulis Auksinio Jubilėjaus bankietas įvyks jau tik už dviejų savaičių, gegužės 15-tą, Klaščiaus Clinton Parke, Betts ir Maspeth Aves., Maspethe.

Į šį bankietą rengiasi visi, kas tik dar tikisi būti gyvu iki 15-tai, nes tai yra nepaprastas nuotikis lietuvių gyvenime pamiršti draugijos 50 metų sukaktį, pagerbti jos veikėjus, kurie pramatė lietuviams reikalą organizuotos savišalpos dar tais laikais, kada daugelis iš mūsų tebebuvome negimę.

Bankietui tikietų galima gauti dienraščio Laisvės raštinėje, taipgi kitose lietuvių įstaigose ir pas daugelį pačios Jurginės veikėjų: Karvelį, Le-Vandą, Draugelį, Nečiunską ir kitus. Tikietus reikia įsigyti iš anksto. Jų kaina $2.75, už ka svečiai bus gerai pavaišinti, girdės gerą programą ir pasilinksmins gražiame pažmonyje bei šokiuose.

Turgaviečių Departmentas skelbia, kad jau 1,370 krautuvininkai įkaltinti už peržengimą lubinių kainų.

Forume Kalbės Ką Tik Sugrįžęs iš Maskvos Korespondentas

Sovietų Sąjungai nutraukus ryšius su užrubežine Lenkijos valdžia, žmonėse kilo dar didesnis susidomėjimas daugeliu klausimų. Dėl to dar labiau laukiama amerikinio žurnalo New Masses rengiamo forumo, kuriame kalbės ką tik sugrįžęs iš Maskvos Associated Press korespondentas Henry C. Cassidy. Kalbės ir kiti žymūs kolumnistai ir komentatoriai.

Forumas įvyks šio penktadienio vakarą, balandžio 30-tą, 8 val., Mecca Teatre, 133 W. 55th St., New Yorke. Tikietai nuo 55c iki $2.20. Visos sėdynės rezervuotos.

Cassidy ėjo AP korespondento pareigas Europoje per keletą metų, yra gerokai studijavęs Europos padėtį ir menama, kad gal jis kai ką pasakys ir Sovietų su Lenkija klausimu, nors oficialė forumui diskusijų tema yra: Ar galima karas laimėti tuojau?

Pasiūlytas kontraktas Sperry Gyroscope firmos su Elektristų, Radijo ir Mašinistų Unija, CIO, perduodamas arbitratoriui.

Kainų Problemos

Kainų Administracija New Yorke pasiuntė atstovybę į Washingtoną tartis su vyriausiu kainų administratoriumi Prentiss M. Brown dėl sumažėjimo mėsos New Yorke. Sumažėjimas esąs dėl to, kad skerdyklų savininkai nenorį cia siųsti mėsos dėl miesto vyriausybės pastangų neleisti kelti kainų.

Newyorkiečiai siūlys nustatyti lubines kainas neskerstiems galvijams. Tada skerdėjams nebūtų tikslo diskriminuoti lubinių kainų prisilaikančius miestus.

M. Mazals, darbininkas, nuo pervažos buvo įkritęs vandenin prie South Ferry, bet jį išgelbėjo.

Kaltina Diskriminacijoj

Valstijinės Karo Tarybos Komitetas Prieš Diskriminaciją išklausė skundus prieš Accurate Employment Agency, 2 John St., kaltinamą diskriminuojančiai vedus aplikantų registraciją.

BROOKLYN
Labor Lyceum
DARBININKŲ ĮSTAIGA
SALĖS dėl Balių, Koncertų, Banketų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais.
Keturios bolių alleys
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel. STagg 2-3842

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
Laidotuvių Direktorius
Išbalsamuoja ir laidoja ant visokių kapinių.
VELTUI ŠERMENINĖ (KOPLYČIA)
Parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom ir kitkam
231 BEDFORD AVE.
BROOKLYN
Telephone: EVergreen 8-9770

Fotografas
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave. prie Chauncey St., Broadway Line
Tel. GLenmore 5-6191

PAJIEŠKOJIMAI

Pajieškau savo pusbrolio Jono Ragelio, paeina iš Lietuvos Kamajų parapijos, Rokiškio apskričio. Į Ameriką atvažiavo 1911 m. Pirma gyveno New Jersey valstijoj. Kaipo su gimine norėčiau susisiekti. Prašau kreiptis:

John Ragelis, 58-54 Maspeth Ave., Maspeth, N. Y. (99-104)

REIKALAVIMAI

Reikalingas virėjas. Valandos trumpos. Atlyginimas geras. Sekmadieniais nereikės dirbti. Prašome kreiptis po antrašu: 716—3rd Ave., Brooklyn, N. Y. Tel. St. 8-9526. (99-101)

Reikalingi darbininkai į kriaučių dirbtuvę. Apsiuvėjai ir rankovių įdūrėjai (Tops over and sleeves over siuvėjai), sustatytojai (side joiners) ir paipotojai. Taipgi opereitoriai ant Louis Filling mašinos --koutų finišiavimas. Prašome kreiptis pas S. M. Karvelis, 45 Roebling St., Brooklyn, N. Y. Ev. 7-2494. (99-101)

PARDAVIMAI

Parsiduoda farma New Yorke ant Highway. 114 akerių žemės. 9-nių kambarių namas. Dvi barnės. Cementiniai fliorai. Geležiniai stenciliai, saila kornam gyvuliams, garadžius, vištinyčia. Yra gražus sodas, taipgi yra didelės girios. Parsiduoda prieinamai. Dėl daugiau informacijų kreipkitės pas: Ralph Lamaitis, 919 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y. (101-103)

MAISTO IR VITAMINŲ KRAUTUVĖ

1. VITAMINS FOR VICTORY-B-COMPLEX tabletėlės; susideda iš šių vitaminų: A, D, C, B-1, B-6, G. E. Biotin, Calcium, Phosphorus, Iodine, Iron, ir Food Copper.
2. PHOSPHO-B tabletėlės nervų sustiprinimui dėl tų, kurie jaučiasi nervuoti.
3. SODEOM tabletėlės, kurie kenčia Rheumatizmo, Arthritis, Neuritis skausmus del trūkumo kūne mineralinių druskų.
4. N-56 CA-83 tabletėlės del peptic Ulcers, Gastritis. Palengvina skausmus ir sumažina viduriuose gazus ir tokiu būdu duoda progą opai gyti.
6. P. B. LAX tabletėlės geriausia rūšis nuo vidurių užkietėjimo.
Taipgi reikalingi agentai visuose miestuose del P.B. LAX pardavinėjimo.
8. LACTO-DEXTRIN del tų kuriem darosi visoki rūgimai ir nemalonumai po valgių.
Maistą ir Vitaminus siunčiame paštu į visus kitus miestus. Rašykite arba kreipkitės asmeniškai.

VITAL HEALTH FOODS
465 LORIMER STREET BROOKLYN, N. Y.

Filmos-Teatrai

"Russians at War" Stanley Teatre

Šeši iš septyniolikos paveikslininkų, prisidėjusių prie nufilmavimo "Russians at War" filmos, dabar rodomos Stanley Teatre, 7th Ave. ir 42nd St., New Yorke, yra tarp vėliausių laimėtojų metinių Stalino prizų, duodamų už nepaprastus atsižymėjimus mene ir moksluose.

Tie šeši, Vasilijus Bielajevas, Fiodoras Bunimovičius, Viktoras Dobronitskis, Valerijus Solovjevas, Vladislovas Mikoša ir Juozas Veinerovičius, yra dalyvavę veik kiekvienoj iš svarbiausių kampanijų bėgiu Raudonosios Armijos kovų per 22 mėnesius.

Du iš tų, Solovjevas ir Mikoša, buvo ant jūrų, filmavo konvojų kelyje iš Murmansko į Jungtines Valstijas, kada atėjo žinia apie apdovanojimą. Jų buvimas mūsų krašte buvo laikomas slaptybėje iki jie atvyko apsilankyti Hollywoode.

Bunimovičius, gal būt, turėjo pavojingiausią paskirtį iš jų visų, jis praleido kelis mėnesius nacių užfrontyje su partizanais, bet ir visi kiti pažįsta kulkų švilpimą, artilerijos dundėjimą ir sunkumus fronto linijų.

Veinerovičius pastaraisiais šešiais mėnesiais veikė Bryansko, Orel ir Smolensko frontuose.

Solovjevas gavo savo dovaną už darbą pagaminime filmos "Siege of Leningrad," darbą, kuriame jis turėjo neapsakomų sunkumų apgultame mieste, be šviesų, šilumos ar vandens, kurie visi dalykai yra būtini filmų studijose, kuriose jis dirbo.

Dobronitskis atsižymėjo filmavime koordinuotos aero-rogėmis ir bomberiais atakos Staraja Russa srityje.

Belajevas specializuojasi su savo kamera rekordavime prietikių su atskirais žmonėmis ir grupėmis. Tai jis parnešė istoriją Fiodor Gorškovo ir jo šeimynos, kuri išgelbėjo 57 raudonarmiečius, apsuptus Sovietų ligoninėje laike netikėtos vokiečių atakos. Jis taip pat prisidėjo nuimti sceną Rožės Solovjevos, 13 metų amžiaus slaugėms padėjėjos, prižiūrinčios sužeistus kovotojus bazės ligoninėje, netoli nuo fronto.

Mikoša nufotografavo nepaprastus vaizdus rusų parašiutininkų veiklos, patsai su jais nusileisdamas kartu. Du parašiutistai su automatiškais šautuvais buvo pastatyti apsaugoti jį, kada jis su savo kamera "šaudė" filmas greit

Irvinge Rodo Filmą "One Day of War"

Autentiška, dramatiška karo filma "One Day of War"—Rusija, 1943, dabar rodoma Irving Teatre, Irving Place ir 15th St., New Yorke. Filmoje parodoma žūt-būtinė kova tarp žmonių ir tankų. Filmą parvežė Wendell Willkie.

Toje pat programoje rodoma paskilbusi, viena iš vėliausių Charlie Chaplino komedijų "Gold Rush." Taipgi rodo Raimu jo žymiausioje rolėje filmoje "Last Desire," su Jacqueline Dubas.

New Yorko policijos ir gaisragesių organizacijos prašo pakelti algas po $450 per metus visam karo laikui, kaipo priedą padengimui pabrangusio pragyvenimo lėšų.

New Yorko distrikte jau parduota arti 4 bilionų vertės bonų šį mėnesį.

---

besikaitaliojančioj scenoj. Jis nufilmavo Sovietų atkariavimą Yukhnovo ir daug dramatiškų nakties scenų yra jo darbu.

Matęs Filmą.

LIETUVIŠKAS TRAKTYRIUS
(VALGYKLA IR ALINĖ)
Rheingold Extra Dry Alus
Didelis pasirinkimas visokių
Vynų ir Degtinės
Kasdien Turime KARŠTŲ UŽKANDŽIŲ
Juozas Zeidat
Savininkas
411 Grand St. Brooklyn

Naudingos ir Praktiškos DOVANOS
USEFUL...PRACTICAL

Gifts
BULOVA WATCHES
$30.00
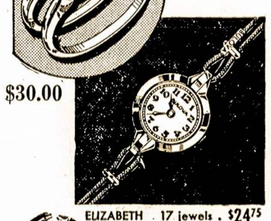
ELIZABETH 17 jewels . $24.75

AIR WARDEN 15 jewels $29.75

MILITARY RING $15.00
ROBERT LIPTON
701 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-2173

LITUANICA SQUARE RESTAURANT
Stanley Rutkūnas
Savininkas

282 UNION AVE.
BROOKLYN, N. Y.
Puikiausia Lietuvių Restauracija Brooklyne
Paukštienos pietai šeštadieniais, sekmadieniais ir legalėse šventėse
Kiekvieną dieną yra didelis pasirinkimas visokių valgių
Tel. EVergreen 4-9612

MATEUŠAS SIMONAVIČIUS
Gražiai įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vynai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys užėjimui grupėms. Nedėliomis atdaras nuo 1 val. dieną iki vėlai.
426 SO. 5th STREET, BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Heweś St. eleveiterio stoties. Tel. EVergreen 4-9508

Green Star Bar & Grill
Lietuviškas Kabaretas
Kas nori gražiai laiką praleisti, pasilinksminti ir pasišokti užeina pas "Green Star Bar and Grill," nes žino, kad visados bus patenkinti.
Linksma Parė Kiekvieną Šeštadienį
Turime Gerų Vynų ir Degtinių

Stal adresas
Ateikite pasimatyti su Giviais
Geriausias Alus Brooklyne
459 GRAND ST.
Skersai nuo Republic Teatro
BROOKLYN, N. Y.
Tel. EV. 4-8698

NOTARY PUBLIC

TELEPHONE STAGG 2-5043
MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą
PUIKIAI ĮRENGTOS DVI KOPLYČIOS DUODAMOS MYLIMIEMS PASARVOTI DOVANAI
660 GRAND ST. -:- BROOKLYN, N. Y.